

CENTRUL NAȚIONAL ANTICORUPȚIE

RAPORT
privind rezultatele evaluării integrității instituționale
în cadrul
INSPECTORATULUI NAȚIONAL DE SECURITATE PUBLICĂ
al IGP

Chișinău, 2022

Cuprins

<i>Abrevieri și acronime</i>	3
REZUMAT EXECUTIV	4
ASPECTE METODOLOGICE	7
I. ANALIZA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ȘI A ABATERILOR DISCIPLINARE	10
1.1. Rezultatele testării integrității profesionale	11
1.1.1. Constatări privind testele de integritate profesională evaluate cu rezultate negative	13
1.1.2. Constatări privind testele de integritate profesională evaluate cu rezultate neconcludente....	19
1.2. Analiza dosarelor penale	20
1.3. Descrierea abaterilor disciplinare	21
II. REALIZAREA MĂSURILOR DE ASIGURARE A INTEGRITĂȚII INSTITUȚIONALE ȘI A SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL	26
2.1. Angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și de integritate profesională 26	
2.2. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate	35
2.3. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale Conflictul de interese/favoritism	36
2.4. Respectarea regimului juridic al cadourilor	38
2.5. Neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare	39
2.6. Manifestările de corupție și protecția avertizorilor de integritate	40
2.7. Intoleranța față de incidentele de integritate / Norme de etică și integritate	42
2.8. Transparența în procesul decizional și accesul la informații de interes public	47
2.9. Gestionarea patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile	50
III. PROCEDURA DE ELIBERARE A ACTELOR PERMISIVE DE CĂTRE INSP	55
IV. DESCRIEREA RISCURILOR	68
V. RECOMANDĂRI	69
5.1. Recomandări în vederea asigurării și consolidării climatului de integritate instituțională ..	69
5.2. Recomandări în vederea diminuării/eliminării incidentelor de integritate și abaterilor disciplinare	71
5.3. Recomandări privind procedura de eliberare a actelor permissive și de prestare a serviciilor publice	72

Abrevieri și acronime

MAI	Ministerul Afacerilor Interne
IGP	Inspectoratul General al Poliției
INSP	Inspectoratul Național de Securitate Publică
INP	Inspectoratul Național de Patrulare
CNA	Centrul Național Anticorupție
SPIA	Serviciul protecție internă și anticorupție
ANI	Autoritatea Națională de Integritate
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
CtEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
DSTCR	Direcția supraveghere transport și circulație rutieră
HG	Hotărâre de Guvern
SNCI	Standarde naționale de control intern
SIA GEAP	Sistem informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive
p-v	Proces-verbal

REZUMAT EXECUTIV

Inspectoratul Național de Securitate Publică reprezintă o subdiviziune specializată din subordinea Inspectoratului General al Poliției, care a fost creată în scopul menținerii, asigurării și restabilirii ordinii publice, asigurării dirijării, supravegherii și controlului traficului rutier, precum și supravegherii, controlului respectării regimului armelor și al munițiilor cu destinație civilă, respectării legislației în domeniul activității particulare de detectiv și de pază, de confecționare și distrugere a ștampilelor, în domeniul prevenirii și combaterii terorismului, precum și sporirii climatului de siguranță în societate.

Organizațional, INSP deține statut de persoană juridică de drept public, cu competență pe întreg teritoriul Republicii Moldova și cuprinde subdiviziuni teritoriale (Direcția patrulare "Centru", "Nord" și "Sud"), precum și subdiviziuni centrale (inclusiv Direcția poliție de patrulare, care cuprinde și Secția "Inspectoratul auto de stat", Direcția ordine publică, Direcția prevenire).

Evaluarea integrității instituționale în cadrul INSP al IGP a fost realizată de către Centrul Național Anticorupție reieșind din atribuțiile ce-i revin în conformitate cu prevederile art.4 al Legii nr.1104/06.06.2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și art.6 al Legii nr.325/23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Scopul acestei activități constă în identificarea și evaluarea riscurilor de corupție, recomandarea măsurilor de diminuare a acestora în activitatea INSP, precum și sporirea responsabilității conducătorului entității publice pentru dezvoltarea, menținerea și consolidarea climatului de integritate instituțională.

În procesul desfășurării evaluării integrității instituționale în cadrul INSP s-au identificat o serie de riscuri de corupție care, urmare a impactului în societate, atentează asupra *drepturilor și libertăților omului, precum dreptul la viață și sănătate a cetățenilor, dreptul la siguranță și securitate a tuturor participanților în traficul rutier, dreptul aplicării obiective și echitabile a legislației în vigoare pentru toți participanții în trafic.*

Riscurile de corupție identificate sunt condiționate în mod prioritar de *factori de risc individuali* precum lipsa de integritate profesională a unor agenți publici, dar și de *factori de risc organizaționali/instituționali* determinați de implementarea defectuoasă a controlului intern managerial, aplicarea formală a unor măsuri anticorupție, inclusiv transparență insuficientă în activitatea desfășurată de entitate.

Astfel, factorii de risc individuali, de rând cu responsabilitatea scăzută a conducătorului pe aspecte de integritate instituțională, pot determina compromiterea integrității

profesionale în rândul angajaților, preponderent fiind constatat *riscul coruperii pasive/active, abuzului de serviciu/depășirii atribuțiilor de serviciu, prejudicierii bugetului public, falsului în acte publice, favoritismului.*

Probabilitatea înaltă de materializare a acestor riscuri a fost sesizată și evidențiată în cadrul evaluării integrității instituționale urmare analizei incidentelor de integritate. Din totalul de **44 de cauze penale**, examinate în anul 2021 de CNA în privința agenților de patrulare ai INSP, 87% au fost pornite pe faptul coruperii pasive.

Exemple de practici abuzive din partea angajaților INSP, instrumentate în cadrul dosarelor penale, au fost atestate și în cadrul testelor de integritate profesională, existând situații cu implicarea acelorași persoane în fapte similare atât în cauze penale, cât și la testare.

Rezultatele testării integrității profesionale au stabilit o rezistență scăzută la tentative de implicare în manifestări de corupție în rândurile angajaților INSP, aceștia fiind predispuși la acțiuni de pretindere și primire a unor recompense pentru a deroga de la obligațiile sale legale. Astfel, din numărul total de agenți publici testați, doar 2 persoane au dat dovadă de integritate profesională, alți 76 de agenți publici înregistrând rezultate negative fie prin implicarea directă în manifestări de corupție, fie prin nedenunțarea tentativei de a fi implicați în manifestări de corupție. Mijloacele financiare primite în cadrul testelor au variat între **100 și 3000 de lei**, iar suma cea mai mare primită fiind de **150 Euro și 600 lei**.

Printre faptele cercetate în cadrul testelor de integritate profesională se succed acțiuni ilegale ale agenților de circulație rutieră de *nedocumentare a încălcărilor regulilor de circulație rutieră/neîntocmirea proceselor-verbale cu privire la contravenție; întocmirea procesului-verbal pentru o altă faptă decât cea comisă, pentru care se prevede o amendă mai mică sau fără aplicarea punctelor de penalizare; întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție pe numele altei persoane, etc.*

Necesită de menționat că, prin analogia documentării vicioase a unui caz de conducere a autovehiculului în stare de ebrietate (sau în pretinsa stare de ebrietate) în cadrul testului de integritate profesională, poate fi relevată și una dintre hotărârile recente ale CtEDO, prin care Republica Moldova a fost condamnată la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, iar Guvernul RM a fost obligat să achite despăgubiri morale pentru un cetățean care a demonstrat că nu a urcat în stare de ebrietate la volan, deși testarea alcoolscoptică efectuată de către agenții constatatori a dat rezultat pozitiv. Acest aspect confirmă repetat probabilitatea înaltă de materializare a riscurilor tipice de corupție, inclusiv neglijența în serviciu și fals în acte publice.

De asemenea, s-a constatat un nivel redus de integritate profesională pentru unii **agenți publici testați care au înregistrat rezultate negative repetate** în cadrul testării, precum și **practici vicioase de extorcare**, prin metode camuflate, **a unor sume de bani mai mari**

decât suma primită. Totodată, în procesul **analizei procedurii disciplinare** s-a constatat că fapte documentate în cadrul testelor de integritate profesională au fost examinate și în cadrul anchetelor de serviciu, dar care nu au rezultat cu sancționare disciplinară. Acest aspect confirmă suplimentar admiterea sistemică a încălcărilor de către agenții publici din cadrul INSP, lipsa de răspundere, precum și neaplicarea acțiunilor descurajatoare din partea factorilor de decizie în privința unor astfel de ilegalități.

O serie de deficiențe au fost constatate urmare analizei **procesului de eliberare a actelor permissive** de către INSP. Procedura dată este reglementată de **Ordinul IGP nr.63/10.04.2015**, care depășește nivelul de competență al unui act normativ departamental, venind în contradicție cu prevederile legislative în vigoare, inclusiv cu *Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător* și *Legea nr.161/2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător.*

În acest sens, "actele permissive" legiferate prin ordinul sus-menționat **nu pot fi identificate în Nomenclatorul actelor permissive** aprobat prin Legea nr.160/2011, fiind integrate în actul normativ departamental al IGP în lipsa unui cadru juridic adecvat și eliberate de către INSP *fără aplicarea principiului ghișeului unic.*

Situația în cauză poate genera **atribuții excesive sau abuzive ce pot favoriza comiterea unor acte de corupție**, făcând dificilă tragerea la răspundere pentru abuz de serviciu sau depășirea atribuțiilor de serviciu, deoarece reglementarea acestor tipuri de documente prin acte departamentale permite discreții de interpretare care depășesc cadrul legal.

Concluzionând, aspectele expuse supra urmează a fi luate la control de către factorii de decizie ai INSP/IGP prin promovarea unei culturi organizaționale adecvate, dezvoltând un sistem eficient de control intern managerial și consolidând climatul de integritate instituțională, întru excluderea/diminuarea riscurilor de corupție analizate în prezentul Raport.

ASPECTE METODOLOGICE

Evaluarea integrității instituționale la *Inspectoratul Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției* al MAI a fost realizată în temeiul **Legii nr.325/23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale**, precum și în baza **Metodologiei de identificare a riscurilor de corupție în cadrul entităților publice, de identificare a agenților publici expuși acestor riscuri și de analiză a factorilor de risc care le generează**, aprobată prin *Ordinul directorului CNA nr.50 din 20.03.2018*.

Etapele evaluării integrității instituționale în cadrul INSP s-au desfășurat în corespundere cu prevederile Legii 325/2013 și Metodologiei de identificare a riscurilor de corupție aprobată prin Ordinul nr.50/2018, **incluzând etapa de testare a integrității profesionale**, etapa 3 și 4 derulându-se în perioada aprilie-august 2022.

În corespundere cu Metodologia de identificare a riscurilor de corupție, INSP a fost selectat pentru a fi supus evaluării integrității instituționale conform următoarelor criterii:

✓ **Realizarea activităților vulnerabile la corupție**, care, în principal derivă din atribuțiile și competențele INSP statuate în *Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea INSP din subordinea IGP*, aprobat prin *Ordinul MAI nr.351/05.08.2020*, dar și care derivă din *Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției*, aprobat prin *HG nr.547/12.11.2019*:

- exercitarea controlului asupra respectării prevederilor actelor normative din domeniul traficului rutier;

- asigurarea dirijării, supravegherii și controlului traficului rutier cu mijloace de măsurare, legalizate și verificate metrologic, conform cerințelor actelor normative în vigoare;

- asigură respectarea regulilor, normativelor și standardelor stabilite în procesul de supraveghere și control al traficului rutier, înregistrarea și evidența accidentelor rutiere, elaborează și pune în aplicare măsuri de prevenire a accidentelor rutiere și de lichidare a consecințelor acestora.

✓ **Criteriul contactului cu populația**

Mandatul de activitate al INSP implică un contact frecvent și direct cu cetățenii, în procesul cărora atât agenții publici din cadrul subdiviziunii specializate a IGP, cât și cetățenii au posibilitatea de a negocia soluționarea unor interese personale, ocolind procedurile legale.

✓ **Criteriul neasigurării climatului de integritate**. Astfel, conform unor informații analizate din surse deschise, la acest compartiment pot fi constatate deficiențe susceptibile de a compromite climatul de integritate instituțională, cu

preponderență privind asigurarea transparenței în procesul decizional și a accesului la informații de interes public.

✓ **Criteriul statistic**, determinat de datele cu privire la incidentele de integritate identificate în cadrul INSP. În acest context, se menționează cauzele penale pornite de către CNA pe parcursul anului 2021 pe faptul *coruperii pasive*, în privința unor angajați din cadrul INSP, inclusiv cu funcții de asigurare a securității în traficul rutier, care primeau mijloace bănești pentru nedocumentarea încălcărilor regulilor de circulație rutieră/neîntocmirea proceselor-verbale cu privire la contravenție (inclusiv pentru *depășirea limitei de viteză admisibilă, încălcarea marcajului și indicatoarelor de semnalizare rutieră, conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool, etc*).

Probabilitatea materializării riscurilor de corupție în activitatea entității publice a fost evaluată prin prisma următorilor factori:

➤ **Factorii externi** – factori de risc aflați în afara controlului entității publice ce se referă preponderent la deficiențele cadrului normativ aferent activităților desfășurate;

➤ **Factorii interni** - (aflați sub controlul entității) identificați prin implementarea deficitară a măsurilor anticorupție, imperfecțiunea sistemului de control intern managerial, activitatea administrativă defectuoasă;

➤ **Factorii operaționali** – factori de risc ce apar în procesul de lucru în cadrul entității publice, la care se atribuie prezența discreției excesive și autonomia personală a agentului public la luarea unor decizii, procese decizionale netransparente, aplicarea neconformă a procedurilor, probabilitatea influențării ierarhice a deciziilor adoptate, simultan cu implementarea deficitară a mecanismelor interne de asigurare a climatului de integritate instituțională;

➤ **Factorii individuali** – factori ce pot motiva un anumit agent public să admită manifestări de corupție și să acționeze contrar climatului de integritate instituțională, din lipsa integrității profesionale, de pregătirea profesională insuficientă atât în domeniul de activitate cât și în domeniul integrității și anticorupție.

În procesul de evaluare au fost utilizate următoarele metode/tehnici de colectare și prelucrare a informațiilor:

- Elaborarea și remiterea spre completare a unui inventar al măsurilor anticorupție în vederea aprecierii nivelului de implementare a politicilor anticorupție și asigurare a climatului de integritate;
- Evaluarea anticorupție a cadrului normativ/departamental aferent activității entității publice;
- Intervievarea personalului din cadrul INSP;
- Analiza selectivă a regulamentelor de activitate ale subdiviziunilor precum și a fișelor de post în vederea confirmării corespunderii atribuțiilor desfășurate;

- Evaluarea și analiza principalelor procese/proceduri de activitate cu identificarea și evaluarea de riscuri de corupție, în special privind asigurarea securității circulației rutiere;
- Examinarea publicațiilor în mass-media ce vizează activitatea INSP, inclusiv pagina web oficială a IGP, rapoarte de activitate, precum și informații statistice.

I. ANALIZA INCIDENTELOR DE INTEGRITATE ȘI A ABATERILOR DISCIPLINARE

În conformitate cu prevederile **art.3 din Legea integrității, nr.82/25.05.2017**, ***incident de integritate*** reprezintă manifestarea de corupție produsă în împrejurări reale sau altă manifestare similară manifestării de corupție, produsă în cadrul unui test de integritate profesională.

Prin urmare, legea delimitează circumstanțele în care are loc producerea incidentelor de integritate în:

- ☉ **împrejurări reale** – fapte ilegale realizate de către agenții publici reglementate de diverse acte normative, consecințele cărora sunt acoperite de legislația penală, contravențională, specială privind sancționarea disciplinară;
- ☉ **în cadrul unui test de integritate profesională** - manifestări similare manifestărilor de corupție desfășurate în situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat.

Modalitatea de desfășurare a mecanismului de testare a integrității profesionale, precum și consecințele rezultatelor acestora (*inclusiv prin survenirea răspunderii disciplinarea a agenților publici testați*) sunt stipulate prin reglementări speciale încadrate în Legea nr.325/23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Responsabilitatea față de manifestarea spiritului de intoleranță față de incidentele de integritate în cadrul entităților publice aparține conducătorilor entităților publice cât și agenților publici.

Analiza incidentelor de integritate permite identificarea și analiza factorilor ce determină materializarea riscurilor de corupție și gradul de afectare a climatului de integritate în cadrul entității publice. În acest context, procesul de analiză a incidentelor de integritate admise de către angajații INSP (funcționari publici cu statut special) a înglobat examinarea rezultatelor testării integrității profesionale efectuate de CNA, a materialelor privind anchetele de serviciu desfășurate de către INSP și SPIA, precum și a cauzelor penale intentate în privința unor agenți publici din cadrul INSP pe fapte de corupție.

În concluzie, examinarea acestor date confirmă că admiterea actelor de corupție în rândul agenților de patrulare, precum și omisiunea intenționată de a sancționa conducătorii auto care încalcă regulile de circulație în trafic, generează materializarea riscurilor de corupție, care, urmare a impactului în societate, atentează asupra ***drepturilor și libertăților omului, precum dreptul la viață și sănătate a cetățenilor,***

dreptul la siguranță și securitate a tuturor participanților în trafic, dreptul aplicării obiective și echitabile a legislației în vigoare pentru toți participanții în trafic, inclusiv prejudicierea bugetului de stat.

Totodată, analiza incidentelor de integritate denotă că faptele documentate sunt condiționate în mod prioritar de factori individuali de corupție precum lipsa de integritate și necunoașterea cadrului normativ în domeniul integrității și anticorupției. Incidentele de integritate marchează rezistența redusă la tentațiile oferite în schimbul îndeplinirii defectuoase a atribuțiilor de serviciu, formalism în executarea atribuțiilor de serviciu, precum și toleranța factorilor de conducere la astfel de fapte.

O examinare a incidentelor de integritate prin prisma rezultatelor testării integrității instituționale, dosarelor penale instrumentate în privința angajaților INSP a IGP, dar și a abaterilor disciplinare admise, ***atestă materializarea riscurilor de corupție tipice și specifice***, determinați de factori de risc individuali, dar și instituționali/organizatorici:

- ***corupere activă/pasivă***
- ***depășirea atribuțiilor de serviciu***
- ***prejudicierea bugetului public***
- ***fals în acte publice***
- ***neglijență în serviciu***
- ***nedocumetarea încălcărilor regulilor de circulație rutieră prin conducerea autovehiculului în stare de ebrietate, depășirea vitezei admisibile, etc.***

1.1. Rezultatele testării integrității profesionale

Testarea integrității profesionale a agenților publici este o etapă facultativă a procesului de evaluare a integrității instituționale, efectuată de către CNA în contextul normelor Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Decizia de inițiere a testării integrității profesionale în cadrul INSP și subdiviziunilor din subordine a fost aprobată la 24 august 2021 și autorizată prin încheierea judecătorului din 07 septembrie 2021 pe un termen de 6 luni.

Selectarea categoriei agenților publici care a fost supusă testării planificate s-a făcut în baza analizei riscurilor și vulnerabilităților de corupție, precum și modalității de afectare a drepturilor omului prin riscurile de corupție identificate în activitatea INSP, constatate din sesizările primite de CNA, informațiile transmise de cetățeni, materialele din mass-media, sursele analitice (rapoarte, studii, sondaje, indicatori, etc.).

În calitate de subiecți pentru testul de integritate au fost selectate următoarele categorii de agenți publici din cadrul INSP și subdiviziunile din subordine:

- agenți publici care au contact frecvent cu populația;
- agenți publici care sunt investiți cu funcții de control și supraveghere;
- agenți publici implicați în procesul decizional.

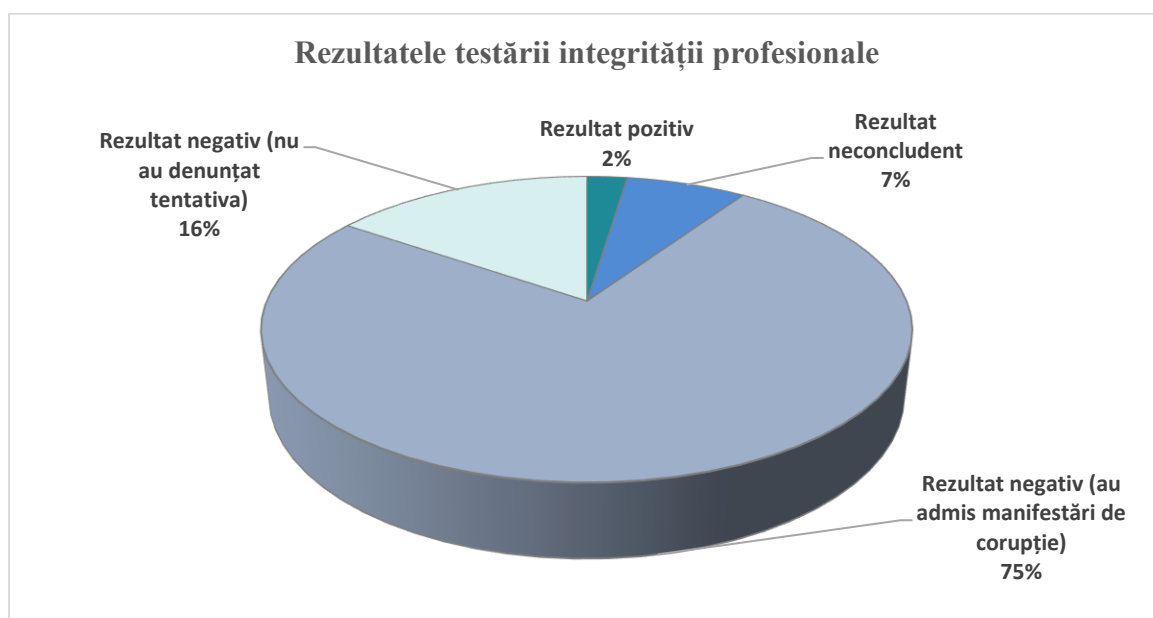
Obiectivele testării integrității profesionale au constituit stabilirea respectării de către agentul public/agenții publici a obligațiilor prevăzute în art.7 alin.(2) lit.a)-c) al Legii nr.325/2013 de neadmitere a manifestărilor de corupție; de denunțare imediată organelor competente a oricărei tentative de a fi implicați în manifestări de corupție; de denunțare imediată a influențelor necorespunzătoare; de declarare a cadourilor și conflictului de interese în conformitate cu legislația în vigoare.

Pentru atingerea obiectivelor, în cadrul testării au fost planificate activități prin care au fost create situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu ale agenților publici, condiționate de activitatea și comportamentul lor, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei persoanelor testate.

Întru exercitarea sarcinilor trasate, au fost supuse testării integrității profesionale **84 de agenți publici** – agenți constatatori ai serviciului de patrulare, în cadrul a **54 teste de integritate**, care au înregistrat următoarele rezultate:

- **rezultat negativ** încălcând prevederile art.7 alin.(2) lit.a) *de neadmitere a manifestărilor de corupție* – **63 agenți publici**, dintre care **8 agenți publici** au înregistrat rezultat negativ de 2 ori;
- **rezultat negativ** încălcând prevederile art.7 alin.(2) lit.b) *de denunțare imediată a oricărei tentative de a fi implicați în manifestări de corupție* - **13 agenți publici**, dintre care **1 agent public** a înregistrat rezultat negativ de 2 ori;
- **rezultat pozitiv** – **2 agenți publici**;
- **rezultat neconcludent** – **6 agenți publici**. De reținut, că calificativul neconcludent a fost atribuit testelor, în care comportamentul manifestat de subiectul testării nu a permis aprecierea rezultatului testului nici ca pozitiv, nici ca negativ.

! Din numărul total de agenți publici testați doar 2 persoane au dat dovadă de integritate profesională.

Prin urmare, în contextul **Legii nr.325/2013**, în calitate de lege specială, sancțiunile disciplinare ca urmare a rezultatului negativ al testului de integritate profesională, inclusiv eliberarea din funcție a agentului public testat, se aplică conform legislației ce reglementează activitatea entității publice în care agentul public își desfășoară activitatea. **Termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară** curge din momentul primirii de către entitatea publică a raportului privind rezultatele evaluării.

Totodată, la luarea deciziilor cu privire la **promovarea agenților publici** supuși testului de integritate profesională, entitatea publică ține cont de rezultatul testului¹.

Informațiile privind rezultatele testării integrității profesionale se introduc în **cazierul privind integritatea profesională**, care se ține de către Centrul Național Anticorupție, prin care se atestă existența sau lipsa în baza de date respectivă a unor mențiuni privind agentul public și că agentul public testat nu a dat dovadă de integritate profesională în cadrul testului.

1.1.1. Constatări privind testele de integritate profesională evaluate cu rezultate negative

➤ Încălcarea prevederilor art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325/2013

Rezultate negative ale testelor de integritate profesională au înregistrat **63 de agenți publici testați, implicându-se în manifestări de corupție.**

¹ Art.19 alin.(11) din Legea nr.325/23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale

Astfel, agenții publici care au înregistrat rezultate negative la testele de integritate, au primit mijloace financiare între **100 și 3000 de lei**, suma cea mai mare primită fiind de **150 Euro și 600 lei**.

Printre faptele înregistrate în cadrul testelor de integritate profesională pot fi evidențiate:

- ✓ ***Nedocumentarea încălcărilor regulilor de circulație rutieră/neîntocmirea proceselor-verbale cu privire la contravenție*** (inclusiv pentru *depășirea limitei de viteză admisibilă, încălcarea marcajului și indicatoarelor de semnalizare rutieră, neacordarea trecerii pietonilor, parcare neregulamentară, necuplarea centurii de siguranță, defecțiuni tehnice ale automobilului, conducerea vehiculului în stare de ebrietate produsă de alcool**).

***Notă:** în cazul documentat privind pretinsa conducere în stare de ebrietate, aceasta a fost afirmată și prezumată de către agentul constatator, testorul doar confirmând verbal, fără a fi supus testului privind concentrația de alcool de către agenții de patrulare. De menționat că, întru asigurarea veridicității și corectitudinii desfășurării testului de integritate profesională, o testare la laborator a fost efectuată de către testor în mod independent, iar existența raportului de expertiză confirmă lipsa stării de ebrietate a acestuia.

- ✓ ***Discreția agentului constatator la aplicarea amenzii sau încadrarea eronată a faptei testorului în normele contravenționale, întocmindu-se proces-verbal pentru o altă faptă decât cea comisă, pentru care se prevede o amendă mai mică sau fără aplicarea punctelor de penalizare în schimbul unei sume de bani.***
- ✓ ***Întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție pe numele altei persoane (de regulă pasager al automobilului stopat care deține permis de conducere) pentru evitarea acumulării punctelor de penalizare pe numele conducătorului (testorului) în schimbul unei recompense.***
- ✓ ***Încălcarea regulilor de oprire a vehiculului la semnalul agentului de circulație, prin care conducătorul urmează să rămână în vehicul ținând brațele pe volan până la apropierea persoanei care a impus oprirea². Astfel, în majoritatea cazurilor, conducătorul vehiculului este îndemnat/încurajat sau se solicită/se acceptă părăsirea vehiculului pentru a avea contact cu agentul de patrulare în afara automobilului personal (uneori cu indicația de a închide geamurile de la mașină în caz că există pasageri), sau chiar este invitat spre automobilul de patrulare.***

Totodată, se consideră oportun de menționat nivelul redus de integritate profesională pentru unii **agenți publici testați care au înregistrat rezultate negative repetate** în

² Pct.11 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin HG nr.357 din 13 mai 2009

cadrul testării, ceea ce denotă o practică încurajatoare de admitere a manifestărilor de corupție (preponderent prin corupție pasivă) atât din partea agenților publici, cât și un management defectuos sub aspectul asigurării unui climat favorabil de integritate în cadrul INSP.

Agravantă se consideră *practica vicioasă de extorcare*, prin metode camuflate, *a unor sume de bani mai mari decât suma primită*, urmare a ”negocierilor” dintre agenții constatați și testori. Respectiv, modalitatea nestingherită de primire a ”recompenselor” de către agenții constatați denotă o libertate de acțiune la acest aspect și indică, inclusiv, asupra unui management defectuos și cultură organizațională permisivă în acest sens, ce afectează prestigiul autorității polițienești și subminează încrederea publică în poliție.

Mai mult, faptul că au fost documentați diferiți agenți publici în zone teritoriale diferite, unii dintre ei acceptând mita în ture diferite (adică una și aceeași persoană fiind repartizată în echipaje diferite de patrulare), indică asupra unei *corupții sistemice*, fiind caracterizată printr-o vastă activitate afectată de riscuri de corupție, traversând limita de la lipsa de integritate profesională/individuală la cea instituțională.

Or, în contextul practicii polițienești, la nivel organizațional, integritatea ar însemna organizarea și funcționarea întregii structuri a poliției în conformitate cu spiritul legii, valorile etice și, inclusiv, cu zero toleranță la corupție în cadrul testelor de integritate profesională.

În aceeași ordine de idei, implicarea redusă a factorilor de decizie în prevenirea și eradicarea situațiilor favorabile corupției poate fi dedusă și din cazurile când *aceleași persoane (echipaje de patrulare), deși au fost implicate fie în anchete de serviciu, fie în dosare penale și asupra cărora există suspiciuni de corupție, rămân să activeze în aceeași componentă, pe aceleași itinerare de patrulare un timp îndelungat.*

Suplimentar, se menționează că, la solicitare, INSP nu a prezentat actul normativ departamental prin care a fost aprobată politica funcțiilor sensibile, reguli privind inventarierea și gestiunea funcțiilor sensibile, inventarul acestor funcții, precum și planul de gestiune a acestora.

Exemple de practici abuzive confirmate de testele de integritate profesionale:

Risc de corupție materializat prin nedocumentarea conducerii în stare de ebrietate

- **Cauze penale**

1. Numeroase cauze penale instrumentate de CNA vizează manifestări de corupție ale angajaților MAI în cazul conducătorilor care conduc în stare de ebrietate sau față de care se pretinde o potențială stare de ebrietate.

Astfel, în una dintre cauze, pornită la 18.01.2021, un echipaj de patrulare, oprind un autovehicul a efectuat testarea alcoolsopică a conducătorului și, fără a-i prezenta ultimului rezultatul indicat de aparatul Drager, sub pretextul că șoferul conduce automobilul în stare de ebrietate alcoolică, fapt pentru care urmează a fi sancționat, a extorcat și primit bani în sumă de 300 dolari SUA, pentru nedocumentarea faptei săvârșite.

2. **O altă cauză penală în care sunt vizați agenți de patrulare supuși și testului de integritate profesională**

Agentul public X, ofițer al serviciului patrulare și **agentul public Y**, subofițer al serviciului de patrulare, în *luna august 2021* au fost vizați într-o cauză penală pe faptul coruperii pasive.

Aceștia au stopat un autovehicul, conducătorul căruia a fost supus testării alcoolsopice și s-a depistat o concentrație de alcool, iar pentru eliberarea permisului de conducere și certificatului de înmatriculare au pretins și primit suma de 150 Euro, solicitând ulterior încă 250 Euro (total 400 Euro).

▪ **Test de integritate profesională**

În perioada testării integrității profesionale de către CNA (*septembrie 2021-martie 2022*), ulterior inițierii cauzei penale, același echipaj de patrulare format din **agentul public X** și **agentul public Y**, patrulând pe același itinerar, fiind supuși testului de integritate profesională au înregistrat un rezultat negativ, primind suma de 150 Euro și 600 MDL pentru nedocumentarea unei pretinse stări de ebrietate la volan.

În cadrul testului, agenții publici supuși testării au admis mai multe nereguli, inclusiv solicitând conducătorului să coboare din mașină și inițiind discuții personale cu acesta.

Presupusa stare de ebrietate a fost afirmată și prezumată de către agentul constator, fără a fi supus testului privind concentrația de alcool de către agenții de patrulare, iar suma fiind ”negociată” pentru determinarea primirii unei sume mai mari.

Risc de corupție materializat la întocmirea p-v cu privire la contravenție pe numele altei persoane

▪ **Cauze penale**

2. *Cauza penală inițiată de CNA la 19.10.2021*

Un echipaj al INSP al IGP a stopat un automobil pentru depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum. În cadrul discuției dintre membrii

echipajului INSP și conducătorul autovehiculului, primii au pretins și primit de la șofer suma de 100 Euro pentru neaplicarea punctelor de penalizare și includerea în decizia asupra cauzei contravenționale a unor date vădit false ale altei persoane.

3. Sentința Judecătorei Hîncești din 10 decembrie 2020

Agentul public [...], deținând funcția de inspector pentru sistematizarea circulației rutiere, având în procedură procesul contravențional intentat privind comiterea accidentului rutier, acționând în interes personal, în complicitate cu [...] (persoana care a săvârșit contravenția), a introdus în procesul-verbal date vădit false, precum că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în prezența contravenientului. Explicația prin care persoana și-ar fi recunoscut vinovăția în comiterea contravenției imputate a fost scrisă de altă persoană, fiind falsificate, totodată și semnăturile din numele contravenientului.

Mai mult, agentul public [...] a permis semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție de către o persoană terță, alta decât contravenientul.

▪ **Test de integritate profesională**

În cadrul testului de integritate profesională, agentul public [...] din cadrul INSP la documentarea faptei privind încălcarea marcajului rutier de delimitare a benzilor și depășirea limitei de viteză admisibilă în localitate a admis întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție pe numele pasagerului autovehiculului în schimbul unei remunerări ilicite, primind suma de 400 lei.

Risc de corupție materializat la documentarea persoanelor în cazul depășirii vitezei admisibile

▪ **Cauze penale**

Numeroase cauze penale instrumentate de către CNA vizează manifestări de corupție ale angajaților MAI în cazul conducătorilor de autovehicul care depășesc viteza de circulație stabilită, pretinzând și primind sume de bani care variază între 100 și 500 lei, pentru a nu întocmi procese-verbale cu privire la contravenție în asemenea cazuri.

▪ **Test de integritate profesională**

Totodată, la testele de integritate profesională, agenții publici din cadrul INSP cu atribuții de patrulare, pentru nedocumentarea contravenției de depășire a limitei de viteză stabilită de actele normative au primit sume de bani care variază între 200 și 600 lei.

Cu referire la documentarea vicioasă a cazurilor de conducere a autovehiculului în stare de ebrietate (sau în pretinsa stare de ebrietate) poate fi relevată și una dintre hotărârile CtEDO, prin care poate fi confirmată materializarea riscurilor tipice, dar și specifice de corupție, inclusiv neglijența în serviciu, fals în acte publice.

Extras din Hotărârea CtEDO (iulie 2022)

Un bărbat a demonstrat la CEDO că nu a urcat băut la volan, deși testul a dat rezultatul pozitiv. Câți bani va primi acesta din partea statului.³

CEDO a pronunțat hotărârea în cazul bărbatului care a demonstrat că nu a urcat băut la volan, deși testul a dat rezultatul pozitiv.

[...] activând în calitate de conducător auto în cadrul unei organizații de stat, la ora 7:00 dimineața a fost oprit în trafic de către poliția rutieră care i-a cerut să treacă testul alcoolsopic. Conform rezultatelor testului, care s-a bazat pe analiza aerului expirat, acestuia i s-ar fi găsit alcool în sânge.

Șoferul nu a fost de acord cu rezultatele testului și a cerut să fie însoțit la un spital pentru a da un test de sânge. Cu toate acestea, ofițerii de poliție au refuzat să-l însoțească, invocând ca au o chemare urgentă. În procesul-verbal întocmit de poliție, în locul rezervat semnăturii reclamantului care să confirme că i-au fost comunicate rezultatele testului alcoolsopic, reclamantul a scris cu propria mână că nu este de acord („nu sunt de acord”).

Imediat după incident, [...] a mers la un spital, unde a fost supus unui test de sânge la ora 08:58. Rezultatele testului de sânge au confirmat că dânsul nu a consumat băuturi alcoolice.

[...]

În fața Curții reclamantul s-a plâns că procedura penală împotriva sa a fost contrară prevederilor Articolului 6 din Convenție, dreptul la un proces echitabil, deoarece el a fost plasat într-o poziție în care era imposibil de a obține proba relevantă, contrar principiului legalității și egalității armelor.

Curtea a notat că instanțele naționale au refuzat să accepte în calitate de dovezi rezultatele testului biologic exact deoarece acesta a fost efectuat în lipsa unui ofițer de poliție, așa cum prevedea legea.

³ Sursa: <https://protv.md/actualitate/un-barbat-a-demonstrat-la-cedo-ca-nu-a-urcat-baut-la-volan-desi-testul-a-dat-rezultatul-pozitiv-cati-bani-va-primi-acesta-din-partea-statului---2616553.html>

În aceste circumstanțe, ea a considerat că refuzând să-l însoțească pe reclamant l-a spital și să accepte rezultatele testului biologic a reclamantului, autoritățile naționale au făcut imposibil pentru acesta să se apere împotriva acuzației de conducere în stare de ebrietate. Aceasta a subminat exigențele unui proces echitabil și egalitatea armelor, contrar exigențelor Articolului 6 §§ 1 și 3 (b) din Convenție. Corespunzător a avut loc violarea acestor prevederi.

Curtea a acordat reclamantului suma de 3.600 euro cu titlu de prejudiciu moral și 800 euro cu titlu de costuri și cheltuieli⁴.

➤ **Încălcarea prevederilor art.7 alin(2) lit.b) din Legea nr.325/2013**

Agenții publici testați, încadrați în această categorie sunt agenții publici care, deși au renunțat la implicarea lor în manifestări de corupție, ***nu au respectat obligația prevăzută de lege de a denunța imediat organelor competente orice tentativă de a fi implicați în astfel de acțiuni ilicite.***

În cadrul efectuării testelor de integritate profesională au înregistrat rezultat negativ sub acest aspect **12 agenți publici**, iar unul dintre agenți a refuzat implicarea sa în manifestări de corupție de două ori, totuși, fără a denunța acest lucru, înregistrând, astfel, rezultate negative.

Se consideră oportun de menționat și cazul unuia dintre agenții publici care a înregistrat rezultat negativ atât sub aspectul implicării în manifestări de corupție, cât și de nedeunțare a tentativei de a fi implicat într-o astfel de manifestare. Adică, în primul caz acceptând și primind o remunerare ilicită, în alt caz refuzând remunerarea ilicită, însă fără a denunța acest lucru.

1.1.2. Constatări privind testele de integritate profesională evaluate cu rezultate neconcludente

Potrivit art.17 alin.(1) lit.c) din Legea nr.325/2013, testul de integritate profesională este apreciat cu ***rezultat neconcludent***, dacă comportamentul agentului public testat nu permite aprecierea rezultatului testului nici ca pozitiv, nici ca negativ, precum și în situațiile în care testul de integritate profesională a fost realizat cu încălcarea prevederilor legii.

Rezultate neconcludente au înregistrat **6 agenți publici**, *unul dintre aceștia înregistrând un rezultat negativ în cadrul testării prin încălcarea art.7 alin.(2) lit.a) din Legea nr.325/2013*, admițând implicarea sa în manifestări de corupție.

⁴ <https://stiri.md/article/social/moldova-la-ctedo-un-barbat-a-demonstrat-ca-nu-a-urcat-beat-la-volan>

1.2. Analiza dosarelor penale

Lipsa de integritate, comportamentul coruptibil și tendința de implicare în manifestări de corupție a agenților publici din cadrul INSP reprezintă riscuri materializate în cadrul acestei subdiviziuni a IGP, confirmate de rezultatele incidentelor de integritate înregistrate, inclusiv în cadrul dosarelor penale.

Conform datelor statistice ale CNA, în anul 2021 au fost examinate **44 cauze penale** pornite în privința angajaților INSP, **30 dintre acestea** vizând agenți publici cu atribuții de patrulare și asigurare a securității circulației rutiere, inițiate pe faptul pretinderii, primirii sau acceptării unor sume de bani de către agenții de patrulare în vederea exercitării sau neexercitării atribuțiilor de serviciu.

Astfel, **87%** din totalul de cauze penale inițiate în privința agenților de patrulare ai INSP au fost pornite în temeiul **art.324 Cod Penal, pe faptul coruperii pasive**. Mai mult, merită de menționat că unele dintre persoane sunt documentate sub aspectul unor circumstanțe agravante, inclusiv prin săvârșirea acțiunii de două sau mai multe persoane, precum și cu extorcare de bunuri sau servicii.

De asemenea, cauze penale au fost inițiate pentru acțiuni de fals în acte publice (art.332 Cod Penal), luare, sustragere, tăinuire, degradare sau distrugere documentelor, imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor (art.360 Cod Penal), declarație mincinoasă, concluzie falsă sau traducere incorectă (art.312 Cod Penal).

Astfel, agenții publici cu atribuții de patrulare din cadrul INSP au acceptat eludarea normelor legale ale Codului Contravențional de către potențialii contravenienți, în schimbul unor remunerații ilicite, prin următoarele încălcări:

- ⇒ **Conducerea vehiculului sub influența alcoolului ori în stare de ebrietate produsă de alcool sau pretinderea unei stări de ebrietate;**
- ⇒ **Depășirea vitezei de circulație stabilită pe sectorul respectiv de drum;**
- ⇒ **Nerespectarea indicatoarelor de semnalizare rutieră;**
- ⇒ **Predarea conducerii vehiculului către o persoană care nu deține dreptul de a conduce vehicule (cu excepția instruirii, în prezența instructorului), care este privată de dreptul de a conduce vehicule sau care deține dreptul de a conduce vehicule pentru o categorie necorespunzătoare;**
- ⇒ **Încălcarea regulilor de înmatriculare sau de înregistrare de stat, de revizie tehnică a vehiculelor;**
- ⇒ **Exploatarea vehiculelor cu volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă;**

- ⇒ *Conducerea vehiculului fără deținerea dreptului de a conduce vehicule (în lipsa permisului de conducere);*
- ⇒ *Încălcarea regulilor privind vinieta.*

În aceste circumstanțe, pentru nedocumentarea sau încadrarea eronată a faptei comise de către contravenient (în favoarea acestuia), agenții de patrulare au extorcat și au primit recompense atât sub formă de bani (în diferită valută, inclusiv Euro, Dolari SUA, Lire sterline), cât și alte bunuri (de exemplu combustibil).

Sumele pretinse, extorcate și primite de către agenții de patrulare variază în funcție de fapta comisă și sancțiunea prevăzută pentru aceasta, cât și de persoana făptuitorului.

De exemplu *cele mai mari sume se încasau pentru conducerea vehiculului în stare de ebrietate; pentru exploatarea vehiculelor cu volanul amplasat pe partea dreaptă a axei longitudinale sau încălcarea regulilor privind vinieta* (ultimele fiind săvârșite de regulă de către persoanele revenite de peste hotarele RM) – **de la 200 Euro sau Dolari SUA – la 500 Euro, 6000 MDL.**

Concluzionând, astfel de acțiuni ale agenților de patrulare din cadrul INSP, complementar prejudicierii bugetului public și imaginii sistemului polițienesc, pot determina repercusiuni semnificative pe termen scurt dar și lung, prin *admiterea în traficul circulației rutiere a unor conducători iresponsabili, potențial periculoși și lipsiți de dexteritatea necesară*, care pot genera situații grave și pot pune în pericol *viața, sănătatea și integritatea fizică a oamenilor*. Mai mult, pot insufla încredere privind lipsa de răspundere pentru astfel de fapte și altor agenți publici, contribuind la perpetuarea fenomenului corupției în sistemul MAI.

1.3. Descrierea abaterilor disciplinare

Cu referire la desfășurarea procedurii disciplinare în cadrul INSP, factorii de risc care determină, permit sau încurajează apariția manifestărilor de corupție se evidențiază în categoria *factorilor de risc externi* (cauzați de normele deficitare ale HG nr.409/07.06.2017, analizate la compartimentul ”Intoleranța față de incidentele de integritate”), *factori de risc interni/organizaționali*, precum și *factori de risc operaționali* (manifestați prin discreția excesivă și autonomie personală a agentului public la luarea deciziilor).

Conform informațiilor prezentate de INSP, pe parcursul anului 2021 s-au inițiat și examinat **604 anchete de serviciu** în privința angajaților INSP, fiind **sanționați disciplinar 77 de angajați**.

Tipurile de sancțiuni aplicate pot fi succedate, după cum urmează:

- avertisment – 15
- muștrare – 36
- muștrare aspră – 20
- retrogradare în grad – 2
- concediați – 2, art.38 alin.(1) lit.j) Legea nr.288/2016, pentru comiterea unei încălcări grave
- concediați – 2, art.38 alin.(1) lit.m) Legea nr.288/2016, în cazul condamnării în baza unei sentințe judecătorești definitive.

Deși abaterile disciplinare nu sunt stipulate expres în Legea nr.288/2016, temeiurile sancționării disciplinare au fost următoarele:

- neglijență în activitatea de serviciu – 51
- comportament nedemn și lipsă de respect față de conducător/colegi – 2
- pierderea legitimației de serviciu – 2
- părăsirea itinerarului de patrulare – 9
- lipsa nemotivată de la serviciu – 2
- întârziere la serviciu și prezentare în stare de ebrietate avansată – 1
- prelucrarea neîntemeiată a datelor cu caracter personal – 1
- lipsa de control asupra subalternilor – 2
- compromiterea prestigiului poliției – 1
- adormirea la post - 2
- prezentarea la serviciu în stare de ebrietate – 1
- tortură – 2
- altele – 1

Este de menționat că pe parcursul anului 2021 au fost înregistrate **52 cazuri** de comitere/participare la accidente rutiere a angajaților INSP, dintre care **35 cazuri cu automobilele de serviciu** (prin tamponare-32, prin ciocnire-3), **17 cazuri cu implicarea angajaților INSP**: prin tamponare – 11, prin tamponare soldată cu deces – 1, ciocnire – 4, derapare – 1.

Unul dintre factorii de risc care sugerează existența riscurilor de corupție, inclusiv **favoritism și neglijență în serviciu** la examinarea abaterilor disciplinare, este faptul că din **604 anchete de serviciu** desfășurate pe parcursul anului 2021 (subiecți ai anchetelor fiind mai mulți angajați, chiar și peste 20 în cadrul unei anchete), **doar 77 de agenți publici au fost sancționați** (circa 30 de ordine de sancționare).

La analiza desfășurării anchetelor de serviciu s-a constatat că **fapte documentate în cadrul testelor de integritate profesională au fost examinate și în cadrul anchetelor de serviciu, dar care nu au fost sancționate disciplinar**, ceea ce confirmă, suplimentar, existența sistemică a încălcărilor de către agenții publici din cadrul

INSP, lipsa de răspundere, precum și lipsa de acțiuni descurajatoare din partea factorilor de decizie în privința unor astfel de acțiuni.

În acest sens, în cadrul anchetelor de serviciu au fost constatate fapte precum ***părăsirea itinerarului de patrulare*** și efectuarea patruleșilor pe un alt traseu (fiind evident interesul agenșilor constatori în acest caz, îndeosebi în situația când aceștia stopează nemotivat automobile și nu întocmesc vreun proces-verbal în acest sens), ***întocmirea proceselor-verbale cu privire la contravenție fără a verifica acumularea punctelor de penalizare, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în traficul rutier pe un minor, completarea eronată a procesului-verbal***, fapt ce a condus la anularea acestuia de către instanța de judecată, ***nedocumentarea conducerii în stare de ebrietate, întocmirea procesului-verbal pe o persoană care nu se afla în țară***, etc.

Prin urmare, nu este clar mecanismul de sancționare disciplinară a angajaților INSP, având în vedere că aceeași faptă poate fi anchetată fără a aplica sancțiunea disciplinară (în majoritatea cazurilor), deși se constată încălcarea prevederilor legale, iar, în unele cazuri, persoana este sancționată disciplinar pentru săvârșirea ei.

Totodată, exemple în care procesul de examinare a faptelor ce pot constitui abateri disciplinare ale angajaților INSP se constată a fi viciat în anumite împrejurări, pot servi următoarele:

- ✓ angajatul INSP care a produs accident rutier și tăinuind acest fapt, a părăsit locul accidentului, a fost sancționat disciplinar cu retrogradare în grad special, ca ulterior să fie desemnat superiorul echipei și persoană responsabilă de exploatarea automobilului de serviciu, respectiv de conducerea vehiculului. Astfel, aceeași persoană produce din nou un accident, nu comunică conform normelor legale acest fapt și părăsește locul accidentului, fiind sancționată de această dată mai blând – cu mustrare aspră;
- ✓ agentul public care comite repetat abateri disciplinare este sancționat cu aceleași sancțiuni ca și agenții publici care săvârșesc pentru prima dată o abatere;
- ✓ conform informațiilor oferite de SPIA al MAI, față de unul dintre angajații INSP a fost inițiată o anchetă de serviciu în luna iulie 2021, fiind figurant într-un dosar penal pe faptul coruperii pasive, la care, urmare a perchezițiilor, au fost depistate mijloace bănești ale persoanei declarante. În luna septembrie 2021 ancheta de serviciu a fost finalizată, în raport menționându-se că nu au fost depistate abateri de la prevederile legislației în vigoare. Ulterior, în luna decembrie 2021 fiind inițiată o altă anchetă de serviciu față de agentul public în cauză, fiind din nou, bănuiți de corupere pasivă în cadrul unui dosar penal. Ancheta de serviciu a fost

finalizată fără posibilitatea de a sancționa disciplinar agentul public din cauză că acesta și-a încetat raporturile de serviciu cu INSP înainte de a fi finalizată.

În același context, nu este clar mecanismul de recuperare a prejudiciului cauzat bugetului entității publice prin acțiunile angajaților INSP, or, în cazul producerii acestuia, inclusiv prin accidente rutiere, funcționarul public este pasibil de răspundere disciplinară, civilă, administrativă, penală, după caz⁵.

În concluzie, se confirmă probabilitatea înaltă de materializare a riscurilor de corupție în activitatea agenților publici din cadrul INSP, având în vedere **vulnerabilitatea funcțiilor deținute**, precum și inacțiunea din partea factorilor de decizie întru prevenirea și eradicarea practicilor abuzive și coruptibile din partea agenților publici.

Astfel, vulnerabilitatea funcțiilor în cauză oferă agenților publici aflați în funcții sensibile și care desfășoară activități vulnerabile la riscuri de corupție posibilitatea să obțină foloase injuste în virtutea funcției sale. Cel mai des întâlnit exemplu este cel al contactului direct cu cetățeanul în afara instituției. Această situație duce la existența unei vulnerabilități sporite în ce privește coruptibilitatea funcționarului deoarece este foarte greu de verificat conjunctura în care s-a desfășurat contactul între acesta și un cetățean și câte asemenea contacte există. Vulnerabilitatea apare din cauza imposibilității de a verifica retroactiv situația. Dacă la aceasta se adaugă și lipsa unor controale inopinate, atunci funcționarul, conștient de faptul că posibilitatea de a descoperi faptele este extrem de redusă și de probat, va fi mult mai determinat să accepte diverse foloase în schimbul încălcării legii.

Având în vedere cele expuse mai sus, cele mai des întâlnite *situații de vulnerabilitate și factori de risc identificați* în cadrul evaluării integrității instituționale la INSP pot servi următoarele:

- ⇒ **contactul direct cu cetățeanul în afara instituției** (contactul între angajatul INSP și cetățean în majoritatea cazurilor nu poate fi monitorizat direct și nici verificat retroactiv, or, mecanisme precum camere de corp funcționale ale agenților constatori nu sunt asigurate pe deplin de către conducerea INSP/IGP);
- ⇒ **atributul de agent constator al contravențiilor și infracțiunilor** (posibilitatea conferită de lege funcționarului de a constata, dar și de a aplica sancțiuni pe loc);
- ⇒ **riscul la care se supun cetățenii** (în special conducătorii auto) în momentul constatării contravenției săvârșite (de a rămâne fără permis de conducere, sau

⁵ Art.56 din Legea nr.158/04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public

de a-i fi inițiat dosar penal de exemplu), în schimbul cărora ar fi dispuși să ofere cadouri sau alte foloase pentru nedocumentarea faptei;

- ⇒ **promovarea personalului pe criterii subiective** (cazuri în care, superiorul echipei este desemnată persoana sancționată disciplinar pentru încălcarea disciplinei muncii);
- ⇒ **cultura organizațională** (felul în care decurg relațiile socio-profesionale influențează modul în care este respectată deontologia profesională și în ultimă instanță legea).

Recomandări:

1. Asigurarea rotației personalului care efectuează activități în echipe, respectiv schimbarea zonelor de patrulare, inclusiv ducerea evidenței angajaților implicați în manifestări de corupție sau care au comis abateri de la normele de etică și integritate.
2. Elaborarea și aprobarea actului normativ departamental de aprobare a politicii funcțiilor sensibile, regulilor privind inventarierea și gestiunea funcțiilor sensibile, inventarului acestor funcții, precum și planului de gestiune a acestora.
3. Intensificarea activității de educație a personalului în domeniul integrității (inclusiv în mod obligatoriu în Planurile de pregătire continuă a unor teme referitoare la legislația incidentă acestui domeniu).
4. Efectuarea controalelor curente/ inopinate și ex-post a activității polițiștilor rutieri, inclusiv al documentelor pe care aceștia le întocmesc cu utilizarea instrumentelor statistice în activitatea de control, în scopul evidențierii diferențelor atipice între diverse echipaje de poliție rutieră, luând în considerare elemente precum dispunerea în teren, repartizarea în schimburi, modul de lucru concret al membrilor echipajului, numărul de participanți la trafic opriți și sancționați, tipul sancțiunilor aplicate, etc.
5. Verificarea sistematică a modului de utilizare a echipamentelor de tip radar.
6. Asigurarea și operaționalizarea bodycam-urilor pentru fiecare agent constator atribuit în echipe pe trasee de patrulare, precum și instituirea obligativității utilizării în modul „pornit” a înregistratoarelor audiovideo portabile Body Camera ori de câte ori lucrătorii de poliție rutieră interacționează cu orice participant la trafic.
7. Efectuarea de verificări interne asupra modului de completare și evidență/gestionare a proceselor verbale de constatare a contravențiilor, precum și luarea măsurilor față de agenții publici care întocmesc greșit aceste documente.
8. Elaborarea actului normativ departamental privind reglementarea răspunderii agenților publici din cadrul INSP în cazul pagubelor materiale pricinuite și

recuperarea prejudiciilor produse prin acțiuni ilicite, cu includerea clauzei respective în actele de angajare și aducerea la cunoștință agenților publici privind răspunderea pe care o poartă.

II. REALIZAREA MĂSURILOR DE ASIGURARE A INTEGRITĂȚII INSTITUȚIONALE ȘI A SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL

Evaluarea climatului de integritate instituțională s-a desfășurat prin prisma politicilor naționale și sectoriale anticorupție, prevăzute de **art.5 al Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale** și **art. 10 al Legii integrității, nr.82/2017**.

Procesul de evaluare a riscurilor de corupție la etapa dată a inclus inventarierea politicilor existente și aplicabile de către INSP al IGP în vederea asigurării climatului de integritate instituțională. Neimplementarea sau implementarea deficitară a măsurilor anticorupție generează probabilitatea de materializare a **riscurilor de corupție** în viitor:

- *riscul coruperii pasive/active;*
- *riscul depășirii atribuțiilor de serviciu;*
- *riscul nesoluționării conflictului de interese;*
- *riscul favoritismului;*
- *riscul exercitării și nedenunțării influențelor necorespunzătoare;*
- *riscul abuzului de serviciu generat de accesul limitat la informațiile utile conducătorilor auto și contactului direct dintre agentul public cu persoanele cointeresate.*

2.1. Angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și de integritate profesională

Pentru asigurarea angajării și promovării agenților publici, conform cerințelor **art.11 al Legii nr.82/2017**, conducătorul entității publice are, inclusiv, următoarele obligații:

- adoptă actele administrative de stabilire a regulilor de organizare și desfășurare a concursului public în cadrul entității, cu fixarea obligatorie a criteriilor de selectare în bază de merit și de integritate profesională;
- desemnează responsabilii de organizarea și desfășurarea concursului public în cadrul entității și asigură condițiile necesare activității lor;
- emite actul administrativ de numire în funcție a candidatului învingător în cadrul concursului public.

Norme privind modalitatea de angajare, promovare și alte proceduri de personal aplicabile INSP sunt statuate în Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și

statutul polițistului, Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, HG nr.460/2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și alte acte normative departamentale.

Evaluarea măsurii privind angajarea și promovarea agenților publici în cadrul INSP în bază de merit și de integritate profesională a reliefat *factori de risc determinați atât de prevederile cadrului normativ, cât și derogarea neîntemeiată de la acestea, fapt ce poate vicia funcționalitatea sistemului de management al resurselor umane* și, în consecință, poate conduce la recrutarea unor persoane neprofesioniste, lipsite de integritate, precum și compromiterea întregii structuri a poliției.

Factorii interni care pot contribui la generarea fenomenului corupției sunt generați de existența unor deficiențe și neajunsuri în cadrul sistemului de recrutare, selecționare, încadrare și promovare a resurselor umane, care pot favoriza eventuale acte de corupție, precum și lipsa unor prevederi pentru rotirea cadrelor ce lucrează în domenii cu risc ridicat la corupție. În acest context, relevante sunt normele **Ordinului Ministerului Finanțelor nr.189/05.11.2015 cu privire la aprobarea Standardelor naționale de control intern în sectorul public, SNCI 12 "Divizarea obligațiilor și responsabilităților"**, care precizează că entitatea publică identifică funcțiile considerate ca fiind sensibile și stabilește o politică de rotație pe cât este posibil a angajaților care ocupă astfel de funcții. O funcție este considerată ca fiind sensibilă dacă, de regulă, prezintă riscuri semnificative de delapidare / fraudă / corupție. De asemenea, se consideră a fi funcții sensibile posturile care au atribuții de control, efectuează activitatea în relație directă cu beneficiarul (cetățeni sau agenți economici).

În aceste circumstanțe, se poate materializa *riscul coruperii pasive/active, favoritismului, exercitarea influenței necorespunzătoare, traficului de influență, încălcării normelor privind angajarea și promovarea agenților publici în baza de merit și de integritate profesională*, cu posibile repercusiuni asupra drepturilor de acces echitabil și condiții egale de ocupare a funcțiilor publice cu statut special din cadrul INSP, precum și riscul angajării unor persoane cu un nivel de competență necorespunzător.

Astfel, în ansamblul lor, factorii de risc identificați și analizați pot genera riscuri de corupție în procesul de recrutare atât a funcțiilor de conducere, cât și a funcțiilor de execuție, după cum urmează:

- ✓ *Riscuri de corupție în procesul de recrutare a funcționarilor publici cu statut special de execuție:*

Conform prevederilor **HG nr.460/2017** *ocuparea funcțiilor publice cu statut special se realizează, în ordine succesivă, prin:*

- 1) *angajarea absolvenților instituțiilor de învățământ ale MAI [...]*
- 2) *promovare sau transfer la cererea personală;*
- 3) *concurs.*

Toate funcțiile publice cu statut special vacante se ocupă prin recrutarea, în mod prioritar, din sursă internă (subdiviziuni, autorități administrative sau instituții din subordinea Ministerului Afacerilor Interne)⁶.

În această ordine de idei, **Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului**⁷, stabilește împuternicirea șefului IGP de a numi și elibera în/din funcție personalul IGP. Respectiv, legea oferă prerogativa IGP de a deține statut de angajator față de personalul INSP, acesta din urmă fiind o subdiviziune specializată a IGP.

Totodată, **Legea nr.288/2016** prevede că competențele de angajare, precum și modalitatea *delegării acestora* sînt stabilite de nomenclatorul aprobat de către Guvern⁸.

În temeiul normei în cauză, **HG nr.460/2017** precizează că șeful Inspectoratului General al Poliției *poate dispune delegarea drepturilor privind aplicarea procedurilor de personal către conducătorii subdiviziunilor subordonate*.⁹

Astfel, prin **Ordinul IGP nr.288/13.10.2020**¹⁰, pct.3, pe de o parte INSP i se acordă împuterniciri de *a ocupa funcții cu statut special vacante pentru nivelul ierarhic profesional B03-B01* (corpul de ofițeri) și *C03-C01* (corpul de subofițeri), constituind propriile Comisii de concurs. Pe de altă parte, pct.1 subpct.18) din Anexa nr.3 la același ordin delegă conducătorilor subdiviziunilor subordonate IGP, în cadrul cărora sunt constituite servicii resurse umane, *dreptul privind efectuarea transferurilor/promovărilor, în cadrul subdiviziunii (n.a. INSP), pentru nivelurile ierarhice profesionale C03-C01* (corpul de subofițeri).

⁶ Pct.4 și 7 din Regulamentul cu privire la ocuparea funcțiilor publice cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Anexa nr.2 la HG nr.460/22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

⁷ Art.13 alin.(1) lit.g) din Legea nr.320/27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.

⁸ Art.15 alin.(12) din Legea nr.288/16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

⁹ Notă la compartimentul Competențe privind angajarea și aplicarea procedurilor de personal în privința funcționarilor publici cu statut special, care derivă din calitatea de angajator sau persoană împuternicită, din Nomenclatorul privind competențele de angajare și acordare a gradelor speciale, precum și modalitatea delegării acestora, anexa nr.5 la HG nr.460/22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

¹⁰ Ordinul IGP nr.288/13.10.2020 cu privire la punerea în aplicare a unor prevederi din HG nr.460/2017 "Pentru punerea în aplicare prevederilor Legii nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne".

În acest sens, pct.3 din Ordinul prenotat extinde nivelul competenței INSP de a asigura **ocuparea funcțiilor vacante** (pentru corpul de ofițeri și subofițeri), ceea ce include, conform **art.14 alin.(1) din Legea nr.288/2016**, modalități cum ar fi *concurusul, promovarea, transferul, detașarea și asigurarea interimatului funcției*.

În același context, pct.1 subpct.18) din Anexa nr.3 limitează competența INSP la efectuarea *transferurilor/promovărilor* doar în cadrul Inspectoratului (pe intern) și doar pentru corpul de subofițeri.

Este de remarcat faptul că recrutarea din interior nu presupune angajare, ci numai o schimbare de post, fie pe plan orizontal, de același rang, fie pe plan vertical, de obicei, prin promovarea într-un post de rang superior¹¹.

Totodată, la nivelul Inspectoratului Național de Securitate Publică, **Ordinul INSP nr.16/2022**¹² constituie comisia de concurs care va organiza concurs pentru **ocuparea funcțiilor polițienești vacante** (inclusiv temporar vacante) pentru nivelul ierarhic profesional B03-B01 și C03-C01.

Important este de menționat că **Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției**¹³ stabilește în **pct.13 subpct.9)** că în limitele competenței sale, *șeful IGP exercită drepturile și obligațiile de angajator în raporturile de serviciu și în cele de muncă cu angajații Poliției*, în condițiile legislației. Iar **Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică din subordinea IGP**¹⁴, în **pct.30 subpct.9)**, precizează că *șeful INSP, în limitele competenței sale, exercită drepturile și obligațiile de angajator în raporturile de serviciu și în cele de muncă cu angajații Poliției*, în condițiile legislației.

La modul practic, INSP nu deține o pagină web distinctă pentru a publica anunțuri cu privire la concursurile organizate, precum și alte informații utile cetățenilor și societății civile în sensul asigurării transparenței activității entității, inclusiv a procesului de recrutare a personalului. Anunțuri cu privire la ocuparea funcțiilor publice cu statut special vacante sunt publicate pe pagina web a IGP – politia.md.

În ansamblul lor, circumstanțele sus menționate pot crea condiții favorabile pentru riscuri de corupție la recrutarea, dezvoltarea și administrarea personalului în cadrul INSP și asigurarea unui sistem de carieră transparent și responsabil, inclusiv prin:

¹¹ Manualul profesionistului "Managementul resurselor umane", realizat în cadrul proiectului Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020, aprobat prin Ordinul MAI nr.646/09.10.2019, pag.14

¹² Ordinul INSP nr.16/14.02.2022 cu privire la constituirea Comisiei de concurs pentru ocuparea funcțiilor polițienești vacante din cadrul Inspectoratului național de securitate publică

¹³ Aprobat prin HG nr.547/12.11.2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției

¹⁴ Aprobat prin Ordinul MAI nr.351/05.08.2020

- Incertitudinea privind statutul legal de angajator (IGP sau INSP) pentru anumite categorii de funcții;
- Confuzia creată candidaților la eventualele funcții vacante privind sistemul de încadrare a funcțiilor și modul, condițiile de a ocupa o anumită funcție, ceea ce denotă o transparență scăzută a procesului de recrutare a personalului din cadrul INSP;
- Delegare ambiguă de împuterniciri, probabilitatea de depășire a împuternicirilor de către INSP prin asumarea excesivă a unor împuterniciri, ce poate determina discreția excesivă a factorilor decisivi în anumite circumstanțe;
- Lipsa paginii web a INSP. Deși anunțurile de concurs se publică pe pagina web a IGP¹⁵, acestea sunt destul de dificil de identificat, nu conțin informații clare și detaliate (de exemplu data anunțării concursului, sarcinile funcției, etc.). În special lipsesc sau nu este clar unde sunt publicate anunțuri privind funcțiile de conducere vacante din cadrul INSP.
- Nu există o delimitare clară între funcțiile publice cu statut special care pot fi ocupate prin concurs și cele care pot fi ocupate la cerere, în temeiul Ordinului MAI nr.241/22.05.2020 cu privire la punerea în aplicare a prevederilor art.15 alin.(5) din Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Conform Ordinului MAI nr.241/2020, în temeiul art.15 alin.(5) Legea nr.288/2016, se stabilește ca și ”modalitate specială” de angajare în funcțiile publice cu statut special pentru care sunt prevăzute ”specialități deficitare”, precum și angajare în funcțiile publice cu statut special din cadrul aparatului central al MAI, la cerere, în bază de concurs al dosarelor.

Pentru IGP sunt stabilite funcții deficitare ca subofițer/subofițer superior și ofițer/ofițer superior patrulare, detenție și escortă, investigații speciale, poliția comunitară, etc. Astfel, de către INSP, la concurs sunt scoase funcții din această categorie fără să fie cert faptul că ocuparea acestora a fost inițiată la cerere (prin concurs al dosarelor) sau direct la concurs public în condiții generale. Având în vedere că data publicării anunțului nu este afișată, acest lucru nu poate fi identificat, respectiv, persoanele responsabile ar putea deroga de la prevederile legale în funcție de interese și unele funcții deficitare să le ocupe direct, adică la cererea persoanei, alte funcții pot fi scoase la concurs public, în detrimentul altor persoane.

La accesarea paginii web politia.md, compartimentul Cariere/Funcții polițienești/Transfer pot fi identificate anunțuri privind funcții publice cu statut special de Ofițer al direcției patrulare, ofițer în secția escortă, etc. În acest sens, anunțurile incomplete nu oferă claritate privind modalitatea de ocupare a funcțiilor vacante, fapt

¹⁵ <https://politia.md/ro/functii-vacante-politienesti/inspectoratul-national-de-securitate-publica?page=1>

ce extinde limita de discreție privind condițiile și modul de ocupare a acestora (a se vedea figura nr.1 și figura nr.2).

Figura nr.1 (Conținutul informației incluse în tabel nu poate fi accesat)

curitate-publica

Poliția Republicii Moldova

AAA

POLIȚIA REFORMA POLIȚIEI COMUNICARE TRANSPARENTĂ UTILE CARIERĂ COOPERARE CONTACTE

CARIERĂ

Funcții publice

Funcții polițienești

Transfer

Concurs

Caută funcții vacante

Condiții de participare

Documente ce urmează a fi prezentate

Etapele concursului

Interdicții și restricții

Avantaje

Telefoane de încredere

Inspectoratul național de securitate publică

Condițiile de participare la concurs

Titlul	Localitatea	Subdiviziunea	Expiră la
Ofițer superior (temporar vacant) al Secției monitorizare și documentare trafic rutier a Direcției poliției de patrulare	mun. Chișinău	Inspectoratul național de securitate publică	06/01/2022
Subofițer superior al Serviciului patrulare Cantemir, Leova al Direcției patrulare "Sud"-4 funcții	Zona Sud	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior al Serviciului patrulare Cahul, Taraclia, Vulcănești al Direcției patrulare "Sud"-5 funcții	Zona Sud	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior (temporar vacant) al Serviciului patrulare Comrat, Ceadrî-Lunga al Direcției patrulare "Sud"	Zona Sud	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior (temporar vacant) al Serviciului patrulare Cimișlia, Basarabesca al Direcției patrulare "Sud"-5 funcții	Zona Sud	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior al Secției coordonare operațională a Direcției patrulare "Sud"	Zona Sud	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior al Serviciului patrulare Singerei, Glodeni, Fălești al Secției patrulare "Nord" a Direcției patrulare "Nord"	Zona Nord	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior al Secției secretariat-2 funcții	mun. Chișinău	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior al Serviciului tehnologii informaționale și comunicații al Secției logistică-2 funcții	mun. Chișinău	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022
Subofițer superior al Serviciului transport al Secției logistică-2 funcții	mun. Chișinău	Inspectoratul național de securitate publică	05/27/2022

1 2 3 4 5 6 7 8 9 ... următoarea > ultima »

Unitatea centrală de administrare și control al poliției

Directia managementul documentelor

Directia relatii internationale și afaceri europene

Directia mangmentul resurselor umane

Directia management operațional

Directia juridică

Directia finanțe

Directia și audit intern

Directia inspectare efectiv

Directia logistică

Directia managmentul proiectelor

Directia analiza informațiilor

Directia management strategic

Directia prevenire corupției

Secția protecția secretului de stat

Secția protecția datelor cu caracter personal

Secția comunicare și protocol

Secția statistică și evidență

Subdiviziuni specializate

CARIERĂ

Funcții publice

Funcții polițienești

Transfer

Concurs

Caută funcții vacante

Condiții de participare

Documente ce urmează a fi prezentate

Etapele concursului

Interdicții și restricții

Avantaje

Telefoane de încredere
Ofițer al Secției patrulare "Chișinău" a Direcției patrulare "Centru" a Inspectoratului național de securitate publică al IGP - 2 funcții
Scopul și sarcinile: 10. Scopul general al funcției Asigurarea legalității, ordinii și securității publice, siguranței circulației rutiere, apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, prevenirea și combaterea faptelor ilicite.

Bibliografie: Bibliografia concursului: Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului; Legea 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne; HG nr.460/2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.288/2016; Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018; Codul contravențional al R. Moldova nr.218/2008; Hotărârea Guvernului nr.357/2009 cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere; Legea nr.82/2017 integrității; Legea 982/2000 privind accesul la informație; Legea nr.218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc.

Datele de contact: DRU INSP 022226104

Candidați admiși la concurs:
Data desfășurării primei probe: Monday, February 14, 2022

Unitatea centrală de administrare și control al poliției

Direcția managementul documentelor

Direcția relații internaționale și afaceri europene

Direcția managementul resurselor umane

Direcția management operațional

Direcția juridică

Direcția finanțe

Direcția și audit intern

Direcția inspectare efectiv

Direcția logistică

Direcția managementul proiectelor

Direcția analiza informațiilor

Direcția management strategic

Direcția prevenire corupției

Secția protecția secretului de stat

Secția protecția datelor cu caracter personal

Secția comunicare și protocol

Secția statistică și evidență

Subdiviziuni specializate

✓ **Riscuri de corupție în procesul de recrutare a funcționarilor publici cu statut special de conducere:**

Art.7 lit.d) din Legea nr.320/2012 prevede că ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului General al Poliției, numește în funcție și eliberează din funcție șefii subdiviziunilor specializate (n.a. inclusiv INSP).

Pct.16 și 17 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea INSP din subordinea IGP, aprobat prin Ordinul MAI nr.351/05.08.2020, stipulează că:

- INSP este condus de către șef, numit și eliberat din funcție, în condițiile legii, de către ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului IGP;

- șeful INSP este asistat de doi adjuncți numiți și eliberați din funcție, la propunerea sa, prin ordinul șefului IGP.

Procedura de numire și eliberare în/din funcție a șefului și șefilor adjuncți a INSP este reglementată de o manieră ambiguă și interpretabilă, care contravine prevederilor legale în vigoare cu privire la accesarea într-o funcție publică/funcție publică cu statut special. Mai mult, normele legale nu precizează termenul/mandatul pentru care sunt numiți șefii INSP.

La modul general, modalitatea de angajare și promovare a agenților publici (persoană încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și alesul local) este legiferată de art.11 al Legii integrității nr.82/2017.

Prin urmare, șeful și șefii adjuncți ai INSP fac parte din categoria funcționarilor publici cu statut special, care se supun reglementărilor legii speciale - Legea nr.288/16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și prevederilor Legii nr.82/2017.

Art.3 alin.(1) din Legea nr.288/2016 prevede că: ”Calitatea de funcționar public cu statut special *apare* și încetează în condițiile prezentei legi”.

Analog, **art.9 și 14** din aceeași lege clasifică categoriile de funcții publice cu statut special în *funcții de conducere* și *funcții de execuție* și succede modalitățile de ocupare ale acestora, după cum urmează: a) concurs; b) promovare; c) transfer; d) detașare; e) asigurarea interimatului funcției.

Complementar, potrivit Statului de personal al INSP aprobat în anul 2020, INSP deține doar funcții publice cu statut special.

Prin urmare, ținând cont de faptul că funcțiile de șef și șefi adjuncți ai INSP nu pot fi încadrate în categoriile derogatorii prevăzute la art.11 alin.(3) al Legii nr.82/2017, aceste funcții nu pot fi exceptate de la cerințele de ocupare a funcției publice cu statut special. Respectiv, șeful și șefii adjuncți a INSP fac parte din categoria de funcționari publici cu statut special, pentru care, angajarea presupune procedura specifică de încadrare în funcțiile publice speciale, prin modalitățile de ocupare prevăzute de lege¹⁶.

Din informațiile prezentate de către INSP, unul dintre șefii adjuncți a Inspectoratului a fost numit în funcție prin concurs, șeful INSP și un adjunct ***nu au fost numiți în bază de concurs***.

Acest fapt alimentează suspiciunea privind corectitudinea, echitatea și transparența numirii în funcție a conducătorilor INSP și probabilitatea de apariție a riscurilor de

¹⁶ Art.14 din Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

corupție la acest capitol. Or, angajarea în funcțiile de șef și șefi adjuncți a Inspectoratului trebuie să corespundă calității de funcții publice cu statut special și nu categoriei de persoane cu funcții de demnitate publică.

Concluzionând, aspectele analizate supra contravin dispozițiilor legale generale și speciale care reglementează modalitatea de gestionare a funcțiilor de conducere de nivel superior din cadrul INSP și acordă o competență discreționară la numirea/eliberarea în/din funcția de șef și șefi adjuncți, inclusiv pe criterii politice, în lipsa unor prevederi clare, cerințe exhaustive și criterii de eligibilitate și pot genera *riscuri de corupție, favoritism, influență necorespunzătoare, trafic de influență, încălcarea normelor de etică și deontologie și promovarea agenților publici în bază de merit și de integritate profesională.*

Recomandări:

1. Elaborarea și înaintarea propunerilor de modificare a Legii nr.320/27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și a cadrului normativ conex privind numirea în funcție a șefului și șefilor adjuncți ai INSP conform cerințelor legale pentru categoria de funcții publice cu statut special, precum și legiferarea cerințelor și criteriilor de eligibilitate pentru funcția de șef și șef adjuncți a INSP și a mandatului acestora.
2. Elaborarea și aprobarea modificărilor la **Ordinul IGP nr.288/13.10.2020** cu privire la punerea în aplicare a unor prevederi din HG nr.460/2017 ”Pentru punerea în aplicare prevederilor Legii nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerul Afacerilor Interne”; **Ordinul INSP nr.16/14.02.2022** cu privire la constituirea Comisiei de concurs pentru ocuparea funcțiilor polițienești vacante din cadrul Inspectoratului național de securitate publică și **Ordinul MAI nr.351/05.08.2020** cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică din subordinea IGP în vederea excluderii conflictului de norme privind statutul de angajator și a clarificării categoriilor de funcții care pot fi ocupate prin modalitățile prevăzute de Legea nr.288/2016 de către INSP.
3. Aprobarea, prin act normativ departamental a Regulamentului cu privire la stabilirea regulilor de organizare și desfășurare a concursului public în cadrul INSP, și a Regulamentului de activitate a Comisiei de concurs din cadrul INSP.
4. Publicarea ordinelor prenotate pe pagina web oficială a INSP, precum și a Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică din subordinea IGP.
5. Publicarea completă și deplină a anunțurilor privind funcțiile publice cu statut special vacante și temporar vacante, conform cerințelor legale și Ordinului MAI

nr.646/09.10.2019 cu privire la aprobarea Manualului unic de management al resurselor umane.

6. Delimitarea clară în conținutul anunțurilor între funcțiile publice cu statut special care pot fi ocupate prin concurs și cele care pot fi ocupate la cerere, în temeiul Ordinului MAI nr.241/22.05.2020 cu privire la punerea în aplicare a prevederilor art.15 alin.(5) din Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

2.2. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate

Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este **incompatibilă** cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor stabilite de Constituție sau legi organice.

Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special [...], respectă **restricția** de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice.

Activitatea profesională a agentului public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special [...], se supune **limitărilor de publicitate** pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat¹⁷.

Totodată, **art.53 din Legea nr.288/2016** stipulează că funcționarul public cu statut special **nu are dreptul să desfășoare activități de întreprinzător**, cu excepția deținerii calității de fondator al unei societăți comerciale, nici să înlesnească, în virtutea funcției sale, activitățile de întreprinzător ale unor persoane fizice sau juridice, precum și să **desfășoare alte activități remunerate**, conform legii.

Potrivit informațiilor prezentate la compartimentul „Incompatibilități, restricții și limitarea publicității”, INSP a raportat că în anul 2021 **nu au fost identificate cazuri de incompatibilități și cazuri care au vizat restricții în ierarhie**. La fel, se menționează că nu au fost intentate proceduri disciplinare și respectiv nimeni nu a fost sancționat în acest sens.

La analiza sumară a pagini web oficiale a ANI¹⁸, se stabilește lipsa unor acte de constatare privind respectarea regimului juridic al restricțiilor și incompatibilităților asupra agențiilor publice din cadrul INSP pentru anul 2021.

¹⁷ Art.12 alin.(1) din Legea integrității, nr.82/25.05.2017

¹⁸ <https://ani.md/ro/acte-constatare>

Absența constatărilor și identificării cazurilor de încălcare a regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate nu poate prezuma în mod obiectiv lipsa unor astfel de cazuri. În acest context, factorii de decizie din cadrul INSP urmează să asigure în continuare respectarea de către agenții publici din cadrul entității a politicii sus-menționate întru identificarea și soluționarea situațiilor de încălcare.

2.3. Respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale Conflictul de interese/favoritism

În vederea prevenirii îmbogățirii nejustificate și ilicite a agenților publici și a evitării conflictelor de interese în activitate, precum și în vederea responsabilizării pentru asemenea fapte, agenții publici sunt obligați să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile **Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale**.

În conformitate cu **art.50 lit.h) din Legea nr.288/2016**, funcționarul public cu statut special are obligația să-și depună declarația de avere și interese personale în modul și în condițiile prevăzute de lege.

La nivelul entității evaluate, a fost aprobat **Ordinul INSP nr.12/27.01.2022 (anterior Ordinul INP nr.54/2017)**, prin care a fost numită persoana responsabilă de actualizarea Registrului electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale.

Totodată, în cazul nedeunerii declarației de avere și interese personale sau al refuzului de a o depune în condițiile legii, raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate să înceteze¹⁹. Aceeași sancțiune este prevăzută și în cazul în care se stabilește, printr-un act de constatare rămas definitiv, emiterea/adoptarea unui act administrativ, încheierea directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luarea sau participarea la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictelor de interese.

Cu referire la respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, INSP menționează că prin Ordinul INSP nr.32/30.10.2020 a fost instituit Registrul declarațiilor privind conflicte de interese în cadrul INSP al IGP și a fost desemnată persoana responsabilă de gestionarea acestui registru.

¹⁹ Art.38 alin.(1) lit.p) din Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

Astfel, Inspectoratul a declarat că, în anul 2021, *nu au existat conflicte de interese reale declarate și nici cazuri de favoritism denunțate.*

Este de menționat faptul că în Registrul prezentat de INSP se precizează că în perioada anilor 2017-2020 *nu a fost depusă nicio declarație privind conflictul de interese*, iar pentru anul 2021 lipsesc informații.

La acest subiect, se remarcă mai multe acte normative care reglementează declararea conflictului de interese de către subiecții din cadrul INSP:

- *pct.31 subpct.6 lit.e) din Regulamentul cu privire la ocuparea funcțiilor publice cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*²⁰, la etapa de angajare din sursă externă;
- *Capitolul VI din Codul de etică și deontologie al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*, aprobat prin HG .629/08.08.2017, instituind obligații privind evitarea și declararea conflictelor de interese atât pentru funcții de execuție, cât și pentru funcții de conducere.

Având în vedere specificul activităților angajaților poliției și numărul mare de angajați este dificil de prezumat o lipsă totală de posibile cazuri de conflict de interese pe parcursul a mai multor ani, ceea ce nu poate exclude că astfel de cazuri nu au existat și poate sugera un mediu favorabil de eschivare de la declararea și tratarea unor conflicte de interese apărute în cadrul INSP.

În acest sens, se constată că la nivelul INSP nu sunt elaborate norme specifice sub aspectul comportamentului angajaților la un potențial conflict de interese, cum se va evita consumarea conflictului de interese în cazuri specifice, având în vedere contactul permanent cu populația, cui va raporta angajatul, cum se va proceda într-o atare situație, îndeosebi când luarea deciziei trebuie să fie imediată (de exemplu la oprirea șoferilor în traficul rutier), iar abținerea de la exercitarea atribuțiilor ar periclita întreaga activitate sau ar leza dreptul cetățenilor, etc. Prin elaborarea acestui mecanism, s-ar aduce o claritate în vederea respectării politicii anticorupție privind evitarea conflictului de interese.

În calitate de acțiuni preventive de evitarea conflictelor de interese, dar și respectarea declarării averilor în cadrul INSP a fost prezentată o circulară prin care se atenționează angajații despre obligațiile sale la acest capitol, acțiuni care ar putea fi insuficiente pentru asigurarea implementării mecanismului în cauză.

Recomandări:

²⁰ Anexa nr.2 la HG nr.460/22.06.2017 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne

- Elaborarea și aprobarea, prin act normativ departamental, a normelor specifice domeniului de activitate al INSP sub aspectul reglementării mecanismului de identificare, declarare și tratare a conflictelor de interese.
- Instruirea personalului, referitor la declararea conflictului de interese, inclusiv despre sancțiunile prevăzute de legislație.

2.4. Respectarea regimului juridic al cadourilor

Art.16 din Legea 82/2017 interzice agenților publici să solicite sau să accepte cadouri (bunuri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj) care le sunt destinate personal sau familiei lor, dacă oferirea sau acordarea lor este legată direct sau indirect de desfășurarea activității lor profesionale (cadouri inadmisibile). Solicitarea sau acceptarea cadourilor inadmisibile constituie acte de corupție în sensul legislației penale și al legii prenotate.

Potrivit **art.50 al Legii nr. 288/2016**, una din obligațiile funcționarului public cu statut special este să declare cadourile simbolice, cele oferite din politețe sau primite cu prilejul unor acțiuni de protocol, a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern. Totodată, prin **art.52** al legii vizate se instituie interdicția de a solicita sau accepta cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alte avantaje, destinate funcționarului public cu statut special sau familiei sale.

De asemenea, **Legea nr.158/2008** prevede la **art.24 alin. (2)** că funcționarul public este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și cadourilor.

Conform informațiilor recepționate, INSP a constituit Comisia de evidență și evaluare a cadourilor prin Ordinul INSP nr.6 din 17.01.2022, fiind abrogat ordinul anterior nr.9/2017. Prin același ordin s-a instituit Registrul de evidență a cadourilor admisibile și Registrul de evidență a cadourilor inadmisibile.

Totodată, **pentru anul 2021, potrivit Registrului de evidență a cadourilor de preț al INP din 18.08.2014, a fost declarat și înregistrat 1 cadou.** Cadourile oferite conducătorilor INSP (șef, șefi adjuncți) sunt declarate și înregistrate în Registrul de evidență a cadourilor al IGP. În același context, se constată cazuri când cadourile primite de către unii angajați a INSP în anul 2020 sunt declarate și înregistrate în ambele registre, al INSP și al IGP.

Având în vedere lipsa paginii web a INSP și imposibilitatea de a vizualiza și accesa Registrele de evidență a cadourilor ale INSP, situația descrisă mai sus poate crea confuzii în rândurile angajaților INSP privind modalitatea de declarare a cadourilor (la IGP sau la INSP), persistând riscul ca acesta să nu fie declarat într-un final.

Recomandări:

1. Publicarea pe pagina oficială web a INSP a Registrelor de evidență a cadourilor.

2.5. Neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare

În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, activitatea profesională a agentului public trebuie să se desfășoare în afara oricăror influențe necorespunzătoare²¹.

Mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este reglementat de **art.17 din Legea 82/2017 și HG nr.767/2014 pentru implementarea Legii nr.325 din 23 decembrie 2013**, conform cărora, conducătorul entității publice are o serie de obligații, inclusiv:

- să adopte actele administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare de către agenții publici;
- să asigure evidența, într-un registru special, a cazurilor de influență necorespunzătoare exercitată asupra agenților publici;
- să desemneze subdiviziunea specializată sau să-și asume personal această atribuție;
- să tragă la răspundere disciplinară agenții publici care își desfășoară activitatea profesională fără a respinge influențele necorespunzătoare la care sînt supuși sau fără a denunța influențele necorespunzătoare pe care nu le pot respinge de sine stătător.

Potrivit informațiilor prezentate de INSP, regulile de organizare a activităților de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare sunt reglementate prin **Ordinul IGP nr.235/12.07.2019 cu privire la aprobarea Procedurii operaționale standard privind evidența cazurilor de influență necorespunzătoare exercitată asupra angajaților Poliției**. Ordinul în cauză a fost elaborat în temeiul **Ordinului MAI nr.51/07.02.2019** cu privire la aprobarea Regulamentului privind evidența cazurilor de influență necorespunzătoare exercitate asupra funcționarului MAI.

Respectiv, conform Ordinului IGP nr.235/2019, a fost desemnată Direcția prevenirea corupției în calitate de subdiviziune specializată de evidența cazurilor de influență necorespunzătoare și instituit *Registrul de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare* în cadrul Inspectoratului General al Poliției, cu păstrarea acestuia în cadrul Direcției prevenirea corupției.

Procedura sus-menționată reglementează modalitatea de denunțare a influențelor necorespunzătoare, precum și obligațiile angajatului Poliției în acest sens: să respingă expres influența necorespunzătoare; să desfășoare în mod legal activitatea pentru care

²¹ Art.17 din Legea integrității, nr.82/2017

a intervenit influența necorespunzătoare; iar în cazul imposibilității de a respinge expres influența necorespunzătoare și al afectării activității sale profesionale drept urmare a acesteia, să depună un denunț, în termen de 3 zile lucrătoare la persoana responsabilă din cadrul subdiviziunii specializate, despre exercitarea influenței necorespunzătoare; precum și să depună un denunț despre exercitarea influenței necorespunzătoare la Serviciul protecție internă și anticorupție (în continuare - SPIA) sau Centrul Național Anticorupție (în continuare - CNA), dacă sursa influenței necorespunzătoare este Șeful IGP sau dacă ultimul nu-și onorează obligațiile prevăzute la art.17 alin.(2) lit.d) și e) al Legii integrității nr.82/2017.

Astfel, conform datelor din Registrul de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare al IGP, în anul 2021 au fost înregistrate 7 denunțuri, majoritatea dintre influențele necorespunzătoare fiind exercitate în vederea soluționării unor situații din traficul rutier, ceea ce denotă o vulnerabilitate excesivă a segmentului în cauză.

Din aceste considerente, se recomandă INSP intensificarea controlului managerial asupra neadmiterii și tolerării unor influențe necorespunzătoare, inclusiv tragerea la răspundere disciplinară a agenților publici care își desfășoară activitatea profesională fără a respinge influențele necorespunzătoare la care sunt supuși sau fără a denunța influențele necorespunzătoare pe care nu le pot respinge de sine stătător.

2.6. *Manifestările de corupție și protecția avertizorilor de integritate*

Una dintre măsurile de asigurare a integrității instituționale legiferate de Legea integrității, nr.82/2017, reprezintă neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate.

În acest context, **art.18 din Legea nr.82/2017**, statuează obligația conducătorului entității publice și agenții publici de a nu admite și de a denunța încercările de implicare a lor în manifestări de corupție.

Legea instituie obligații pentru conducătorul entității publice atât pe segmentul de *neadmitere a manifestărilor de corupție și de asigurare a denunțării acestora*, cât și în vederea *asigurării protecției avertizorilor de integritate*, după cum urmează:

- să adopte actele administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare a manifestărilor de corupție, de depunere a avertizărilor de integritate și de asigurare a protecției agenților publici;
- să desemneze structura specializată responsabilă de înregistrarea avertizărilor de integritate;

- să transmită Centrului Național Anticorupție sau, după caz, unei alte autorități anticorupție responsabile ori autorități publice competente *informația*, cuprinsă în avertizarea de integritate, cu privire la manifestările de corupție și/sau practicile ilegale și lipsite de etică ce amenință interesul public, dacă acestea întrunesc elementele unei infracțiuni sau contravenții;
- să asigure măsurile de protecție a avertizorului de integritate care invocă riscuri reale de întreprindere a acțiunilor de răzbunare împotriva sa din partea persoanei ale cărei acțiuni sau omisiuni le denunță în avertizare;
- să suporte consecințele tragerii la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, penală în cazul neasigurării măsurilor de protecție și admiterii cu bună știință a acțiunilor de răzbunare împotriva agentului public care a depus o avertizare de integritate.

De cealaltă parte, agentul public *are dreptul să depună cu bună-credință o avertizare de integritate*²² privind unele practici ilegale și lipsite de etică ce amenință interesul public, care au loc în cadrul entităților publice din care fac parte și *o serie de obligații*, precum: să refuze expres încercarea de implicare a sa în manifestări de corupție; să informeze Centrul Național Anticorupție despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție dacă acestea întrunesc elementele unei infracțiuni sau contravenții; să informeze neîntârziat conducătorul entității publice despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție în cazul în care acestea reprezintă alte tipuri de încălcări decât de ordin penal ori contravențional; să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care s-a încercat implicarea sa în manifestarea de corupție²³.

La compartimentul avertizărilor de integritate, INSP a precizat că Registrul dezvoltărilor practicilor ilegale și al avertizărilor de integritate se păstrează în cadrul Direcției prevenirea corupției a IGP.

Totodată, prin Ordinul IGP nr.186/29.06.2020 a fost aprobată Procedura operațională standard privind avertizările de integritate și instituit Registrul de evidență a cazurilor de dezvoltare a practicilor ilegale interne și al avertizărilor de integritate în cadrul IGP.

Entitatea raportează, potrivit Registrului dezvoltărilor practicilor ilegale interne și al avertizărilor de integritate instituit la 28.02.2019, că *nu au fost raportate și înregistrate dezvoltări a practicilor ilegale și avertizări de integritate*, respectiv, nu au fost raportate cazuri privind manifestări de corupție către CNA.

Având în vedere existența dosarelor penale de corupție în care au fost implicați unii angajați ai INSP, denotă că aceștia au neglijat în totalitate obligațiile stipulate de

²² Art.18 alin.(5) din Legea nr.82/2017

²³ Art.18 alin.(4) din Legea nr.82/2017

Legea integrității. Totodată, conducerea INSP nu și-a onorat pe deplin obligațiile privind luarea măsurilor administrative în vederea prevenirii altor încercări de implicare a agenților publici în manifestări de corupție și tragerea la răspundere disciplinară a agenților publici care au omis să denunțe tentativele de implicare în manifestări de corupție.

În acest sens, se recomandă INSP menținerea unui climat favorabil pentru promovarea și asigurarea politicii date, motivarea agenților publici de a dezvălui practici ilegale cunoscute, inclusiv asigurarea protecției avertizorilor de integritate împotriva răzbunării în contextul examinării dezvăluirilor de interes public și garantarea confidențialității identității angajatului care dezvăluie practici ilegale, precum și aplicarea unor măsuri administrative pentru nedenunțarea încercării de implicare în manifestări de corupție și descurajatorii de implicare ulterioară a agenților publici în manifestări de corupție.

2.7. Intoleranța față de incidentele de integritate / Norme de etică și integritate

Ca măsură de asigurare a integrității instituționale, intoleranța față de incidentele de integritate este reglementată de **art.19 al Legii integrității, nr.82/2017** și prevede, inclusiv, obligația conducătorului entității publice să adopte acte administrative privind statutul disciplinar aplicabil entității publice, dacă acesta nu este aprobat prin legi și acte normative; să creeze structura responsabilă de examinarea abaterilor disciplinare, dacă aceasta nu este atribuția altor autorități publice competente; să asigure sancționarea disciplinară a tuturor incidentelor de integritate ce constituie abateri disciplinare admise de agenții publici; să sesizeze autoritatea anticorupție responsabilă despre incidentele de integritate ce constituie contravenții și infracțiuni.

Sub aspectul normelor speciale privind abaterile disciplinare aplicabile INSP, **Legea nr.288/2016** reglementează, în **art.55-62**, răspunderea juridică, abaterile disciplinare și sancționarea acestora și instituie, ca sancțiuni disciplinare ⇒ avertismentul, ⇒ mustrarea, ⇒ mustrarea aspră, ⇒ retrogradarea cu un grad special, ⇒ retrogradarea în funcție și ⇒ concedierea din funcția publică cu statut special.

HG nr.409/07.06.2017 cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne legiferează regulile de conduită, relațiile de serviciu la compartimentul disciplinei de serviciu, inclusiv ancheta de serviciu și particularitățile de desfășurare, condițiile aplicării sancțiunilor disciplinare și contestarea acestora.

Extras din Raportul de evaluare a integrității instituționale la IGSU²⁴

Problematica care rezidă din prevederile Statutului disciplinar (în continuare – Statut) se referă la **competența și modalitatea de a examina și constata abaterile disciplinare**, precum și **modul de aplicare a sancțiunilor disciplinare**.

Următoarele prevederi ale Statutului poartă un caracter coruptibil și pot genera situații de inechitate, abuz și subiectivitate din partea persoanelor responsabile:

Pct.21 din Statut: *”În cazul încălcării disciplinei de serviciu și prevederilor legislației în vigoare de către un subaltern, conducătorul este în drept de a desfășura personal sau a dispune unui angajat din subordine desfășurarea anchetei de serviciu pentru examinarea multiaspectuală, completă și obiectivă a circumstanțelor încălcării, iar dacă subalternului i se stabilește vinovăția – să propună, în funcție de gravitatea abaterii disciplinare și gradul vinovăției, o sancțiune disciplinară”*.

Pct.53 din Statut: *”Printr-o rezoluție, conducătorul dispune efectuarea anchetei de serviciu de către o persoană responsabilă din cadrul subdiviziunii sau de către conducătorul nemijlocit al funcționarului care a comis abaterea disciplinară”*.

Pct.54: *”Conducătorul are dreptul să dispună efectuarea anchetei de serviciu unei singure sau mai multor persoane, iar, la necesitate, în funcție de complexitatea cazului, să o efectueze personal”*.

Suplimentar neclarității funcției de ”conducător” la care fac referire pct.pct.21, 53, 54 (conducător al subdiviziunii sau conducător al entității), norma dată poartă un caracter discreționar pronunțat care atribuie conducătorului capacitatea de a examina și a decide unilateral, asupra faptei subalternului său, precum și încadrarea acesteia. Or, conducătorul poate încredința acțiunile în cauză altui angajat din subordine (posibil coleg al persoanei cercetate) ceea ce poate afecta, în mod subiectiv, întreg procesul de examinare a abaterii.

Acordarea aleatorie și sistematică a competențelor de examinare a abaterilor disciplinare diferitor persoane poate determina riscul de a leza imparțialitatea și obiectivitatea procedurii în cauză, or, acest lucru ar putea fi asigurat de către o structură (subdiviziune) independentă, funcțiile căreia nu ar avea tangență cu activitatea de bază a persoanelor cercetate.

²⁴ <https://cna.md/libview.php?l=ro&idc=83&id=3846&t=/Evaluarea-integritatii-institutionale/Rapoarte-de-evaluare/Rapoarte-privind-rezultatele-evaluarii/RAPORT-privind-rezultatele-evaluarii-integritatii-institutionale-in-cadrul-Inspectoratului-General-pentru-Situatii-de-Urgenta-al-MAI>

Din informațiile recepționate de la INSP derivă că în cadrul Inspectoratului examinarea cazurilor de încălcare a disciplinei de muncă și/sau a prevederilor legale de care se conduc angajații în activitate nu este pusă în mod expres în sarcina unei subdiviziuni sau a unei structuri responsabile.

La analiza măsurii în cauză s-a constatat că desfășurarea anchetelor de serviciu are loc în temeiul HG nr.409/2017, respectiv, abaterile disciplinare sunt examinate, inclusiv, de către persoanele desemnate ad-hoc, urmare cărora se întocmesc încheieri privind rezultatul anchetei de serviciu.

În ceea ce privește criteriul de repartizare spre examinare a abaterilor disciplinare în cadrul INSP, nu este clar cum are loc acest proces și în ce mod se ia decizia de repartizare, în majoritatea cazurilor acest mecanism fiind desfășurat de către conducătorul Serviciului protecție secret de stat din cadrul INSP.

În acest context, interes prezintă încheierile care se întocmesc de către *persoanele din cadrul INSP* desemnate în acest scop la etapa de inițiere a anchetei de serviciu și care conțin propuneri *către șeful INSP* privind finalizarea anchetei de serviciu, fără a aplica sancțiuni disciplinare.

Suplimentar riscului de desfășurare a anchetei de serviciu în mod arbitrar și subiectiv, în această situație persistă riscul ca angajatorul (IGP) să nu cunoască despre unele fapte sau acțiuni ale unor angajați care ar putea să întrunească elementele unei abateri disciplinare, dar nu au fost documentate corespunzător din anumite motive. Respectiv, în aceste circumstanțe, poate fi determinat *riscul camuflării unor ilegalități*, precum și *favorizării unor angajați* în cadrul INSP.

Exemple

Analiza extraselor din Încheierea privind rezultatul anchetei de serviciu desfășurată în baza raportului șefului interimar al DCO a INSP din 23 martie 2021, întocmită de către ofițer principal al Secției supraveghere și control poliție patrulare a DPP a INSP

Inițierea anchetei de serviciu a fost dispusă în vederea elucidării pretinselor abateri disciplinare admise în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu de către unii angajați (peste 20 persoane) din cadrul Secției patrulare.

În cadrul anchetei de serviciu au fost relevate cazuri de *părăsire/schimbare a rutei de patrulare, nedocumentarea contravențiilor, absența de la exercitarea atribuțiilor de serviciu, adormire la serviciu, stoparea nemotivată a mijloacelor de transport*. Acțiunile prenotate ale angajaților au fost confirmate prin declarațiile angajaților, înregistrările video, dislocarea forțelor și mijloacelor Direcției de patrulare, extrasul

din sistemul de monitorizare on-line ”GPS Tracker Monitoring”, copia registrului din cadrul Unității de Gardă a Direcției Patrulare, etc.

Astfel, fiind analizate toate circumstanțele de fapt și materialele acumulate, faptele invocate cu privire la abaterile disciplinare s-au adeverit parțial.

Se constată că ofițerii Secției patrulare [...] au ignorat prevederile pct.13 ”Responsabilități”, subpct.1, 8, 9 din Fișa postului, pct.9 Cap.II din Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea activității de supraveghere a traficului rutier, aprobat prin Ordinul MAI nr.45/2010, acțiuni manifestate prin *atitudine iresponsabilă față de exercitarea atribuțiilor de supraveghere a circulației rutiere, exprimate prin executarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu.*

Totodată, examinând circumstanțele de fapt, coroborând cu normele incidente ale Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special, se constată cert că ofițerii comisar [...] au ignorat prevederile art.26 alin.(1) lit.b), c) și d) din Legea nr.320/2012 și art.50 lit.b) și e) din Legea nr.288/2016.

[...] s-a stabilit că *abaterile depistate în activitatea de serviciu a polițiștilor sus-numiți se datorează, în mare parte, managementului defectuos din partea conducătorilor acestora [...].*

În pofida celor expuse în cadrul anchetei de serviciu, prin încheiere s-a propus ca aceasta să fie considerată finalizată, iar faptele parțial adeverite și nu a fost propusă nici o sancțiune disciplinară prevăzută de lege. S-a propus doar ca persoanele anchetate (inclusiv șefii acestora) să fie strict de atenționat, **cu examinarea oportunității** stabilirii sporului la salariu pentru performanțe redus pentru perioada trimestrului următor, generând, astfel, riscul de a alimenta necesitatea angajaților vizați de a recurge la manifestări de corupție pentru a-și suplini ”prejudiciul” financiar și de a repeta unele fapte imputate.

Analiza extraselor din Încheierea privind rezultatul anchetei de serviciu din 03 iunie 2021 cu privire la pretensele încălcări ale legislației admise în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, desfășurată în baza materialului parvenit din Direcția inspectare efectiv.

Ancheta a vizat modalitatea de efectuare a controlului asupra modului de documentare, de către agenții constatatori, a contravențiilor manifestate prin încălcarea regimului de viteză de către conducătorii de vehicule. Controlul a fost efectuat de către persoana responsabilă din cadrul Secției supraveghere și control poliție de patrulare.

Urmare, au fost relevate cazuri de nedocumentare în modul prevăzut de legislație a mai multor încălcări ale vitezei de circulație stabilite de către agenții constatatori în cadrul exercitării serviciului.

În cadrul anchetei de serviciu au fost acumulate probe și s-a stabilit vinovăția a 10 polițiști, fapte manifestate prin neîntreprinderea măsurilor de documentare a încălcărilor vitezei de circulație comise de către mai mulți șoferi care se deplasau pe diferite drumuri publice din mun. Chișinău. Polițiștii în cauză au fost sancționați disciplinar.

Ulterior, Direcția inspectare efectiv a înaintat obiecții privind modul de efectuare a controlului de către persoana responsabilă, precum că aceasta *nu a reflectat în informația sa finală*, care a servit temei pentru inițierea anchetei de serviciu, *toate cazurile de încălcare a vitezei de circulație nedocumentate* de către agenții constatatori, care erau stocate în memoria mijloacelor speciale.

Angajatul Secției supraveghere și control al poliției de patrulare care a efectuat controlul a prezentat diverse argumente cu privire la cazurile invocate, precizând că ***a stabilit cu certitudine că informația fixată de mijloacele speciale, în unele situații de nedocumentare, nu era completă/deplină și nu putea fi utilizată în calitate de probă de către agentul constator în cadrul procesului contravențional.***

Astfel, comisarul [...], analizând informația extrasă din memoria mijloacelor speciale de măsurare a vitezei de deplasare, nu a inclus în raportul său final cazurile unde ***era evident din start că nu pot servi ca probe în cadrul proceselor contravenționale***, asumându-și rolul de apreciere a probelor și calificare a existenței sau inexistenței unor fapte.

În aceste împrejurări, în acțiunile comisarului [...] nu se constată abateri pentru care acesta ar fi pasibil de răspundere disciplinară și s-a propus finalizarea anchetei de serviciu.

Este de remarcat faptul că subiect al anchetei sus-menționate este unul dintre angajații INSP care, în mai multe cazuri, desfășoară nemijlocit anchete de serviciu față de alți agenți publici din cadrul INSP.

Concluzionând, se constată că entitatea *nu are aprobate norme departamentale specifice privind examinarea și constatarea abaterilor disciplinare și desfășurarea anchetelor de serviciu, nu are creată o structură/desemnată o subdiviziune independentă cu competențe de desfășurare a anchetelor de serviciu, în regulamentul Serviciului protecție secret de stat și în fișele de post ale funcționarilor care desfășoară anchete de serviciu nu sunt prevăzute competențe și atribuții de a examina abateri disciplinare și desfășura anchete de serviciu.*

În Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului protecție secret de stat, aprobat prin Ordinul IGP nr.409/15.12.2020 se specifică doar atribuția de a participa la efectuarea investigațiilor/anchetelor de serviciu privind cazurile de încălcare a regimului secret.

Recomandări:

1. Elaborarea și înaintarea spre aprobare a modificărilor la HG nr.409/2017 privind modalitatea și condițiile de examinare a abaterilor disciplinare și desfășurare a anchetelor de serviciu de către o structură/subdiviziune independentă din cadrul entității, care ar asigura o cercetare obiectivă și proporțională a faptelor care constituie încălcări ale disciplinei muncii.
2. Elaborarea și aprobarea actului administrativ privind desemnarea structurii/subdiviziunii responsabile de examinarea abaterilor disciplinare, desfășurarea anchetelor de serviciu ale funcționarilor publici cu statut special INSP (independente de activitatea persoanelor cercetate);
3. Elaborarea și aprobarea Regulamentului de activitate a structurii/subdiviziunii în cauză, prin care s-ar reglementa expres: 1) constituirea, componența (după caz), mandatul și competența structurii/subdiviziunii; 2) atribuțiile, drepturile și responsabilitățile acesteia; 3) modul de sesizare; 4) cercetarea faptelor sesizate ca abateri disciplinare; 5) aplicarea și contestarea sancțiunii disciplinare; 6) instituirea răspunderii persoanelor împuternicite să examineze abateri disciplinare pentru netransmiterea materialelor organelor competente în cazul în care se constată indici că a fost săvârșită o contravenție sau o infracțiune. Aducerea la cunoștință a întregului efectiv cu actul dat;
4. Includerea, în fișele de post ale persoanelor desemnate responsabile, a sarcinilor și atribuțiilor de desfășurare a anchetelor de serviciu și propunerea sancțiunilor disciplinare.

2.8. Transparența în procesul decizional și accesul la informații de interes public

În conformitate cu dispozițiile **art.20 alin.(1) al Legii nr.82/2017** și ale **Legii nr.239/13.11.2008 privind transparența în procesul decizional**, desfășurarea activității entității publice în mod transparent, responsabil în raport cu cetățenii și cu implicarea acestora este asigurată prin crearea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea și a altor părți interesate la procesul decizional din cadrul entității publice.

Totodată, **pct.15 din HG nr.188/2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua internet**, stabilește cerințe minime obligatorii a informației ce urmează a fi publicată pe paginile oficiale ale autorităților publice în

vederea asigurării accesului la informațiile de interes public și sporirii transparenței în activitatea instituțională, inclusiv:

- structura autorității publice, date privind obiectivele și funcțiile subdiviziunilor sale subordonate, adresele poștale, numerele de telefon, [...] numerele de telefon ale serviciilor de informație ale autorității publice;
- datele cu privire la conducerea autorității publice;
- lista actelor legislative și normative în vigoare, care stau la baza activității autorității publice, actele normative aprobate de autoritatea publică, inclusiv datele privind publicarea oficială;
- datele privind transparența în procesul decizional;
- rapoartele analitice și articolele informaționale privind activitatea autorității publice;
- modelele de cereri și de alte documente, stabilite de legislație și de actele normative ale autorităților publice, acceptate de acestea spre examinare, precum și instrucțiunile privind completarea lor;
- orele de primire în audiență a cetățenilor, datele necesare privind modul de depunere a petițiilor;
- datele privind încadrarea cetățenilor în serviciul public: lista funcțiilor vacante existente în serviciul public, cerințele de calificare față de candidații pentru funcțiile vacante din serviciul public, structura formularului de participare la concurs și termenul-limită de depunere a acestuia;
- datele privind planificarea și executarea bugetelor de către autoritățile administrației publice;
- serviciile publice prestate persoanelor fizice și juridice;
- date privind achizițiile publice, care vor cuprinde planul anual de achiziții, anunțuri de intenție, rezultate și alte informații de interes public relevante domeniului;
- modulul anticorupție.

În același context, **Legea nr.982/2000 privind accesul la informație**, reglementează: a) raporturile dintre furnizorul de informații și persoana fizică și/sau juridică în procesul de asigurare și realizare a dreptului constituțional de acces la informație; b) principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații; e) obligațiile furnizorilor de informații în procesul asigurării accesului la informațiile oficiale; f) modalitatea apărării dreptului de acces la informație.

Concomitent, **art.10 al Legii nr.239/2008** prevede că autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea

accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate. Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor. De menționat că sub incidența prezentei legi cad, de asemenea, ***persoanele juridice de drept public care gestionează și utilizează mijloace financiare publice.***

Conform Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea INSP²⁵, Inspectoratul reprezintă o subdiviziune specializată a IGP, ***cu statut de persoană juridică de drept public***, cu competență pe întreg teritoriul RM, dispune de ștampilă cu imaginea Stelei de Stat, precum și de cont trezorerial și alte atribute specifice.

De menționat, că **INSP nu dispune de pagină web proprie**, respectiv, se constată dificultăți în ceea ce privește evaluarea obiectivă a realizării procesului de asigurare a transparenței activității Inspectoratului, precum și garantarea accesului cetățenilor la informații și serviciile sale.

Consultând pagina web oficială a IGP²⁶, la data de 16.06.2022, pot fi identificate informații superficiale și dificil de identificat despre INSP (Compartimentul Poliția/Conducerea și structura/Subdiviziuni specializate/Inspectoratul național de securitate publică). Mai mult, informațiile conținute pe pagina IGP cu referire la INSP sunt extrem de sumare și nu corespund cerințelor legale sus-enunțate privind conținutul acestora. Diviziunea repartizată INSP cuprinde doar informații privind conducătorii, numere de telefoane ale secretariatului, adresa și unele subdiviziuni.

Subsidiar, în ceea ce privește depunerea petițiilor/sesizărilor/reclamațiilor, inclusiv cu asigurarea posibilității de anexare a materialelor probante se constată a fi un proces anevoios, în lipsa unor informații suplimentare privind procedura și alte modalități de înaintare a acestor documente în adresa INSP, precum și condițiile de formă ale documentelor înaintate și probelor prezentate (inclusiv înregistrări video), fapt ce denotă o ***transparență instituțională și o deschidere insuficientă a Inspectoratului față de cetățeni.***

Relevant, în acest sens, este faptul că din numărul total de 1423 solicitări privind accesul la informație, doar 11 au parvenit prin intermediul Secretariatului, iar 1412 au fost din partea jurnaliștilor/cetățenilor prin intermediul telefoniei. Conjunctura în cauză ar putea sugera o accesibilitate și documentare redusă a cetățenilor privind modalitățile de stabilire a unei legături directe cu INSP.

²⁵ Ordinul MAI nr.351/05.08.2020

²⁶ <https://politia.md/ro>

Prin urmare, insuficiența transparenței funcționării INSP și a accesului la informație de interes public poate genera **riscuri de fraudă și corupție**, periclitând imaginea și încrederea societății față de activitatea și funcționalitatea Inspectoratului.

În acest sens, HG nr.188/ 03.04.2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, stabilește expres acele cerințe minime obligatorii a fi publicate pe paginile oficiale ale autorităților publice în vederea asigurării accesului la informațiile de interes public și sporirii transparenței în activitatea instituțională. Astfel, lipsa unei pagini web creată întru asigurarea eficienței activității INSP, coroborate cu informațiile extrem de lacunare plasate pe pagina web a IGP, îngrădește dreptul cetățenilor la o informare corectă și directă, atât cu privire la întreaga activitate nemijlocită a subdiviziunii, cât și la informații specifice unor categorii de persoane (conducătorii auto).

Recomandări:

1. Elaborarea paginii web a INSP, sau o extensie separată și complexă a paginii web a IGP, care să aparțină INSP și care să corespundă cerințelor HG nr.188/03.04.2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet.
2. Publicarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea INSP din subordinea IGP, aprobat prin Ordinul MAI nr.351/05.08.2020, precum și alte acte normative departamentale aferente activității INSP.
3. Implementarea unor măsuri suplimentare în vederea consolidării și promovării sistemului de sesizare a INSP, inclusiv condițiile de formă a materialelor probante, asigurării transparenței, informării publicului cu privire la modalitățile de depunere a sesizărilor și condițiile de formă ale documentelor, conform cerințelor reglementate în Codul Administrativ (art.75):
 - Plasarea pe pagina web a informațiilor privind toate modalitățile de depunere a petițiilor/cererilor/sesizărilor, precum și elaborarea unor formulare de cereri, petiții, îndeosebi pentru petițiile depuse în format electronic;
 - Publicarea pe pagina web a informațiilor privind domeniile de competență, structura INSP și alte informații relevante.

2.9. Gestionarea patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile

Art.22 din Legea nr.82/2017 reglementează gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile și stabilește responsabilitatea conducătorului entității publice și agenților publici de *gestionare a*

alocațiilor bugetare și extrabugetare, administrare a patrimoniul public în baza principiilor buneii guvernării, garantare a transparenței achizițiilor publice, implementare a sistemului de control intern managerial și organizare a auditului intern în sectorul public.

Implementarea sistemului de control intern managerial și a activității de audit intern

În conformitate cu prevederile **art.22 alin.(2) din Legea nr.82/2017**, în legătură cu organizarea și implementarea sistemului de control intern managerial, conducătorul entității publice are următoarele obligații:

- a) să organizeze auditul intern și să asigure resursele necesare pentru ca acesta să fie eficient;
- b) să ofere independență organizațională și funcțională subdiviziunii de audit intern, inclusiv prin plasarea acesteia nemijlocit în subordonarea sa;
- c) să asigure independența subdiviziunii de audit intern în realizarea și raportarea activităților de audit intern;
- d) să autorizeze personalul subdiviziunii de audit intern, prin ordin, privind efectuarea misiunii de audit intern;
- e) la cererea conducătorului subdiviziunii de audit intern, să solicite, în scris, de la persoane terțe informația necesară pentru efectuarea auditului intern;
- f) să aprobe carta de audit intern, planul strategic și planul anual al activității de audit intern [...].

În același context, **Legea nr.229/23.09.2010 privind controlul financiar public intern**, scopul auditului intern este acordarea consultanței și furnizarea asigurării obiective privind eficacitatea sistemului de control intern managerial, oferind recomandări pentru perfecționarea acestuia și contribuind la îmbunătățirea activității entității publice²⁷.

Legea nr.229/2010 instituie, de asemenea, cerința privind *subordonarea directă managerului entității publice a subdiviziunii de audit intern*, precum și *deținerea, de către conducătorul subdiviziunii de audit intern, a certificatului de calificare profesională în domeniul auditului intern în sectorul public*, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.

Cu referire la INSP, activitatea de audit intern este desfășurată la nivel central al IGP de către **Direcția de audit intern**, care, conform Cartei de audit intern²⁸, reprezintă o subdiviziune organizațională, funcțional independentă, abilitată să efectueze auditul

²⁷ Art.17 alin.(1) din Legea nr.229/23.09.2010 privind controlul financiar public intern

²⁸ Carta de audit intern, aprobată prin Ordinul IGP nr.35/31.01.2022

intern în cadrul IGP. Obiect al auditului intern constituie toate sistemele, activitățile și procesele din cadrul IGP și subdiviziunile subordonate, iar șeful Direcției audit intern raportează direct șefului IGP.

Totodată, conform informațiilor persoanelor responsabile din cadrul Direcției audit intern al IGP, se constată că entitatea ***nu a realizat nicio misiune de audit intern în cadrul INSP în perioada de referință anul 2021***, ceea ce denotă lacune în evaluarea internă a proceselor operaționale ale INSP având în vedere gradul înalt de vulnerabilitate al acestora.

Recomandări:

1. Includerea în planul anual al activității de audit intern și asigurarea efectuării misiunilor de audit intern al proceselor operaționale vulnerabile ale INSP, inclusiv în baza criteriilor și riscurilor care au condus la implicarea agenților publici în manifestări de corupție.

Complementar activității de audit intern, procesul de **control intern managerial**, presupune un sistem organizat de managerul entității publice și personalul acesteia în scopul asigurării bunei guvernări, care cuprinde totalitatea politicilor, procedurilor, regulilor interne, proceselor și activităților realizate în cadrul entității publice pentru a gestiona riscurile și a oferi o asigurare rezonabilă privind atingerea obiectivelor și rezultatelor planificate²⁹.

Obiecte ale controlului intern managerial sunt toate sistemele, procesele și activitățile din cadrul domeniului de responsabilitate al entității publice³⁰. Responsabil de organizarea sistemului de control intern managerial în entitatea publică este managerul entității publice.

Potrivit **Regulamentului privind autoevaluarea, raportarea sistemului de control intern managerial și emiterea Declarației de răspundere managerială**, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.4/2019, managerul entității publice deține responsabilitatea de a desemna persoana sau subdiviziunea organizațională responsabilă de coordonarea activităților de organizare, menținere și dezvoltare a sistemului CIM în cadrul entității publice (în continuare – coordonator). Coordonatorul este responsabil de organizarea și desfășurarea procesului de autoevaluare și raportare a sistemului CIM în cadrul entității publice. Coordonatorul oferă suport la organizarea procesului de autoevaluare din cadrul entităților publice subordonate³¹.

²⁹ Art.3 din Legea nr.229/23.09.2010 privind controlul financiar public intern

³⁰ Art.7 din Legea nr.229/23.09.2010 privind controlul financiar public intern

³¹ Pct.5-7 din Regulamentului privind autoevaluarea, raportarea sistemului de control intern managerial și emiterea Declarației de răspundere managerială, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.4/2019

Astfel, se constată că pe pagina web a IGP *sunt plasate anual Declarațiile de răspundere managerială*. Potrivit declarației depuse la data de 15 februarie 2022, sistemul de control intern managerial al IGP a fost apreciat ca fiind unul parțial conform Standardelor Naționale de Control Intern.

În același context, prin Ordinul nr.39/20.04.2022, INSP a aprobat Registrul riscurilor la nivelul subdiviziunii și a desemnat Secția analiză și planificare responsabilă de gestionarea registrului, fluxului informațional între subdiviziunile structurale ale Inspectoratului, precum și monitorizarea și raportarea conducerii INSP, privind managementul riscurilor în activitatea subdiviziunii.

Registrul riscurilor aprobat în cadrul INSP la 20.04.2022 conține riscuri identificate, inclusiv riscuri de fraudă și corupție, factori care favorizează apariția riscurilor, reacții la risc, aprecierea valorii riscurilor, activități de control a riscurilor și responsabili în acest sens.

Riscurile de corupție identificate în cadrul procesului de management al riscurilor în cadrul INSP au fost constatate și examinate inclusiv în cadrul evaluării integrității instituționale desfășurată de CNA, precum: implicarea polițiștilor în scheme ilegale și de corupție, tănuirea abaterilor disciplinare cu implicarea angajaților ce asigură securitatea circulației rutiere, examinarea neobiectivă a anchetelor de serviciu și adoptarea deciziilor ilegale.

Totodată, având în vedere că controlul intern presupune atât mecanisme de prevenire, cât și reacționare la încălcările de integritate, se constată o răspundere și implicare managerială insuficientă în gestionarea riscurilor, inclusiv a celor de fraudă și corupție, care ar trebui să fie un proces ciclic și continuu. Astfel, riscul producerii și tolerării unor manifestări de corupție, ar putea fi unul cu un potențial înalt de materializare.

Transparența procedurilor de achiziție publică

În vederea valorificării raționale, eficiente și durabile a resurselor publice, constituite ca rezultat al muncii societății prin aportul contribuabililor, precum și a mijloacelor din fonduri externe, conducătorul entității publice și agenții publici garantează *transparența achizițiilor publice*, ca și măsură de asigurare a integrității instituționale.

În conformitate cu dispozițiile **art.22 alin.(3) din Legea nr.82/2017** în vederea garantării transparenței procedurilor de achiziție publică, conducătorul entității publice are următoarele obligații:

- să asigure crearea unui grup de lucru pentru achiziții publice din rîndul agenților publici [...];

- să asigure includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru, pentru fiecare procedură de achiziție în parte, dacă a fost depusă o cerere scrisă în acest sens [...];
- să asigure exercitarea autonomă, imparțială și bazată pe lege a atribuțiilor membrilor grupului de lucru, pe care aceștia să le poată desfășura liber de influențe necorespunzătoare și de conflicte de interese; [...]
- să încheie cu operatorii economici contractele de achiziții publice atribuite de către grupul de lucru; [...]
- să își asume responsabilitatea pentru executarea și gestionarea contractelor de achiziții publice în termenele și condițiile prevăzute de acestea.

În ceea ce privește transparența achizițiilor publice, cerințe specifice sunt indicate în **capitolul V din Legea nr.131/03.07.2015 privind achizițiile publice.**

În cadrul IGP, achizițiile publice se desfășoară atât la nivel central, de către grupul de lucru al IGP, cât și la nivel de subdiviziuni, inclusiv de către grupul de lucru al INSP.

Astfel, INSP a publicat pe pagina web a IGP actul normativ departamental de creare a grupului de lucru, regulamentul de activitate a acestuia, aprobat prin Ordinul INSP nr.16/01.03.2021, Planul anual de efectuare a achizițiilor publice pentru anul 2022, precum și Raportul anual privind monitorizarea executării contractelor pentru anul 2021.

În acest context, în vederea valorificării raționale, eficiente și durabile a resurselor publice *se recomandă* gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile de către INSP, în conformitate cu art.22 din Legea integrității.

III. PROCEDURA DE ELIBERARE A ACTELOR PERMISIVE DE CĂTRE INSP

În procesul de evaluare a integrității instituționale la INSP a IGP a fost constatat faptul eliberării unor acte permise de către INSP în conformitate cu prevederile **Ordinului IGP nr.63/10.04.2015 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind ordinea de eliberare a actelor permise de către Direcția supraveghere transport și circulație rutieră a Inspectoratului Național de Patrulare** (în continuare – Instrucțiune).

Potrivit pct.1 din Instrucțiune, aceasta reglementează modul de depunere, prelucrare și soluționare a cererilor persoanelor fizice și juridice privind eliberarea actelor permise.

Astfel, la examinarea procedurii de eliberare a actelor permise legiferați prin Ordinul IGP nr.63/2015 au fost stabilite neconformități atât sub aspect organizațional, cât și sub aspect procedural în ceea ce privește eliberarea ”actelor permise” de către INSP:

⇒ **Ordinul IGP nr.63/10.04.2015 delegă unei subdiviziuni inexistente la moment** – Direcției supraveghere transport și circulație rutieră (în continuare – DSTCR) a Inspectoratului Național de Patrulare **competența de a elibera unele acte permise**, deși, urmare a reformei efectuate, Inspectoratul Național de Patrulare a devenit Inspectoratul național de securitate publică, respectiv structura organizațională și subdiviziunile s-au modificat.

Prin Ordinul MAI nr.202/20.04.2020, Inspectoratul național de patrulare și Direcția generală securitate publică au fost reorganizate, prin absorbție, în Inspectoratul național de securitate publică.

La modul practic, actualmente, actele permise prevăzute în ordinul prenotat sunt eliberate de către persoane responsabile din cadrul Secției ”Inspectoratul auto de stat” a Direcției poliției de patrulare a INSP.

În același context, conform Statului de personal al INSP, aprobat în anul 2020, Direcția poliție de patrulare cuprinde, inclusiv, Secția ”Inspectoratul auto de stat”. Cu toate acestea, în sarcinile de bază ale funcțiilor din cadrul subdiviziunii în cauză nu pot fi regăsite competențe de a elibera acte permise, de a constata unele fapte juridice și întrunirea condițiilor stabilite de lege pentru anumite categorii de activități. În aceste circumstanțe, nu vor putea fi asigurate nici condițiile răspunderii pentru persoanele responsabile de eliberarea actelor permise, în condițiile **art.12 din Legea nr.160/22.07.2011**, care stipulează că ”*Persoanele responsabile din cadrul*

autorităților emitente sînt sancționate contravențional și/sau trase la răspundere penală, conform legii, în limita faptelor, pentru nerespectarea prezentei legi”.

⇒ **Ordinul IGP nr.63/2015 contravine prevederilor legislative în vigoare (Legea nr.160/2011 și Legea nr.161/2011) și depășește nivelul de competență unui act normativ departamental.**

Temeiul juridic de aprobare a Ordinului nr.63/10.04.2015 a servit **Legea nr.160/22.07.2011** privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, **Legea nr.161/22.07.2011** privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător, precum și **HG nr.896/27.10.2014** pentru aprobarea Nomenclatorului și tarifelor la serviciile prestate contra plată, precum și a Regulamentului cu privire la modul de formare și utilizare a mijloacelor speciale ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestuia.

Pct.2 din Instrucțiune precizează că *noțiunile utilizate în prezenta Instrucțiune au semnificația prevăzută în art.2 din Legea nr.160 din 22 iulie 2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și art.2 din Legea nr.161 din 22 iulie 2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător.*

Astfel, **art.2 din Legea nr.160/2011** legiferează următoarele noțiuni, *care ar urma să aibă incidență asupra actelor permissive eliberate de către INSP:*

- ✓ *act permisiv*: document sau înscris constatator prin care autoritatea emitentă constată unele fapte juridice și întrunirea condițiilor stabilite de lege, atestînd investirea solicitantului cu o serie de drepturi și de obligații pentru inițierea, desfășurarea și/sau încetarea activității de întreprinzător sau a unor acțiuni aferente și indispensabile acestei activități. Actul permisiv poate avea denumirea de licență, autorizație, permis, certificat, aviz, aprobare, brevet, de atestat de calificare;
- ✓ *autoritate emitentă* – orice structură organizatorică sau organ public, instituite prin lege sau printr-un alt act normativ, precum și instituțiile subordonate lor, investite cu funcții de reglementare și/sau de control, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public. [...]
- ✓ *Nomenclator al actelor permissive* – listă oficială a actelor permissive, stabilită de prezenta lege, în care se specifică termenul lor de valabilitate, taxa ce urmează a fi încasată, precum și autoritățile emitente abilitate cu dreptul de eliberare a unor astfel de acte, de asemenea autoritățile sau entitățile implicate în procesul de eliberare a actului permisiv;

- ✓ *ghișeu unic* – mecanism care permite părților implicate în activitatea de afaceri să acorde informație și documente printr-un singur punct de recepționare, ceea ce va permite îndeplinirea tuturor cerințelor legislației privind reglementarea activității de întreprinzător și obținerea actelor permise;
- ✓ *elemente de identificare automată a documentului* – gamă de standarde de codare sub formă de bare bidimensionale (cod matrice);
- ✓ *Sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise* (în continuare – SIA GEAP) – totalitatea mijloacelor software, hardware și a infrastructurii utilizatorului, destinate pentru procesarea informației și formarea resursei informaționale privind eliberarea actelor permise.

În acest sens, în conformitate cu prevederile pct.3 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul IGP nr.63/2015, **DSTCR a INSP eliberează următoarele acte permise**³²:

1) **permis special pentru automobilele de încălzire și de comunicație specială;**

2) **acte permise privind:**

a) *inspecția vehiculelor reutilate, reconstruite, supuse reparației capitale și construite în mod individual, cu formularea concluziei privind corespunderea stării tehnice a acestora cu cerințele securității circulației rutiere;*

b) *coordonarea schemelor de distribuire a inscripției și reclamei pe mijloacele de transport;*

c) *coordonarea proiectelor și inspecția obiectelor de arhitectură mică și a reclamei amplasate în zona de protecție a drumurilor.*

Taxele pentru eliberarea actelor prevăzute în Instrucțiune sunt stabilite în HG nr.896/2014³³.

Analiza prevederilor normative sus-menționate, evidențiază următoarele deficiențe:

- În primul rând, actele prevăzute la pct.3 subpct.2 din Instrucțiune, generic, nu se includ în categoria de acte stipulate la art.2 din Legea nr.160/2011: licență, autorizație, permis, certificat, aviz, aprobare, brevet, de atestat de calificare;
- Subsidiar, conform art.4, alin.(3) din Legea nr.160/2011, ***un act permisiv poate fi invocat și/sau aplicat doar după includerea sa în Nomenclatorul actelor permise și în portalul guvernamental unic al serviciilor publice.***

Potrivit datelor incluse în Nomenclatorul actelor permise, aprobat prin Legea nr.160/2011, **actele permise prevăzute la pct.3 subpct.2 din Instrucțiune nu pot fi regăsite**, prin urmare, acestea nu pot fi catalogate drept acte permise.

³² Pct.3 din Instrucțiunea privind ordinea de eliberare a actelor permise de către Direcția supraveghere transport și circulație rutieră a Inspectoratului Național de Patrulare, aprobat prin Ordinul IGP nr.63/10.04.2015

³³ Pct.4 din Instrucțiunea privind ordinea de eliberare a actelor permise de către Direcția supraveghere transport și circulație rutieră a Inspectoratului Național de Patrulare, aprobat prin Ordinul IGP nr.63/10.04.2015

În calitate de act permisiv, în Nomenclatorul aprobat prin Legea nr.160/2011 poate fi identificat doar documentul stipulat în pct.3 subpct.1 din Instrucțiune – permisul special pentru automobilele de încasare și de comunicație specială, autoritatea emitentă fiind Ministerul Afacerilor Interne, acesta având termenul de valabilitate de 1 an.

Analizând conținutul și denumirea actelor prevăzute în pct.3 subpct.2 din Instrucțiune, se atestă că acestea cuprind domeniul de *coordonare*, precum și de *inspecție*, cu formularea concluziei asupra corespunderii.

Prin urmare, asupra acestui aspect se expune **art.4 alin.(6) din Legea nr.160/2011** indicând că ***nu sunt acte permissive în sensul prezentei legi și nu necesită a fi incluse în Nomenclatorul actelor permissive serviciile publice, inclusiv serviciile de informare, expertizare sau examinare, actele confirmative și alte documente oficiale (sub formă de aviz, coordonare, confirmare etc.)*** care, inclusiv pot fi acordate de autoritățile administrației publice la cererea agenților economici, cu toate că solicitarea și deținerea acestora nu sunt obligatorii pentru desfășurarea activității de întreprinzător.

În acest sens, *”actele permissive” incluse în Instrucțiunea sus-menționată cuprind o arie de activitate independentă de actele permissive din Nomenclator, aceste domenii fiind integrate în actul normativ departamental al IGP în lipsa unui cadru juridic adecvat, depășind normele legislative în vigoare.*

Situația descrisă supra poate genera ***atribuții excesive sau abuzive ce pot favoriza comiterea unor acte de corupție***, făcând dificilă tragerea la răspundere pentru abuz de serviciu sau depășirea atribuțiilor de serviciu, deoarece formularea acestor tipuri de acte permissive și reglementarea acestora prin acte departamentale permite discreții de interpretare care depășesc cadrul legal.

- ☛ Art.4 alin.(4) din Legea nr.160/2011 stipulează că autoritățile emitente sunt obligate să includă sau să transmită pentru includere toată informația cu privire la actele permissive pe care le eliberează și la documentele/formalitățile aferente procedurii de solicitare și eliberare pe portalul guvernamental unic al serviciilor publice (***www.servicii.gov.md***), precum și să se asigure că portalul în cauză se utilizează drept ***ghișeu unic electronic*** pentru solicitarea actelor permissive.

Accesând, la 15.08.2022 ***Portalul serviciilor publice***³⁴ se atestă că actele legiferate prin Ordinul IGP nr.63/2015 pot fi identificate la compartimentul entității emitente INSP ca ***servicii publice prestate***, incluzând etapa de depunere a cererilor la sediul INSP, însă ***fără a indica, la compartimentul actelor normative Legea nr.160/2011 sau***

³⁴ <https://servicii.gov.md> // <https://servicii.gov.md/ro/organizatie/INSP>

Ordinul IGP nr.63/2015³⁵. Prin urmare, nu este clar statutul și modul de eliberare actelor în cauză având în vedere reglementarea și aplicarea neunitară a procedurii date.

De menționat că doar pentru *permisul special pentru automobilele de încălzire și de comunicație specială* este indicată ca și temei juridic Legea nr.160/2011, cererea urmând a fi depusă de către persoana delegată din cadrul întreprinderii la sediul Inspectoratului național de securitate publică, cu anexarea copiilor actelor necesare și dovezii de achitare a serviciului³⁶.

Totodată, accesând **Sistemul informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permise (SIA GEAP)**³⁷, poate fi constatată o incoerență de ordin procedural, care poate genera neclarități persoanelor solicitante atât sub aspectul modalității de depunere a cererii, cât și a termenului de prelucrare a acesteia.

Astfel, pe Portalul serviciilor publice și în SIA GEAP informația este reflectată diferit în ceea ce privește **modalitatea de depunere a cererilor** (în primul caz, fizic, la sediul INSP, în al doilea caz, prin intermediul ghișeului electronic); **documentele însoțitoare necesare de a fi prezentate**; precum și **termenul de examinare și prelucrare a cererilor** (15 zile calendaristice și 10 zile lucrătoare) (a se vedea figura nr.3 și figura nr.4).

Figura nr.3 Portalul serviciilor publice

Guvernul Republicii Moldova

Română

PSP PORTALUL SERVICIILOR PUBLICE

SERVICII PRESTATORI SERVICII CUPS PLĂȚI ASISTENȚĂ

Permis pentru conducătorii unor categorii speciale de automobile

Eliberarea permiselor speciale pentru conducătorii vehiculelor speciale de încălzire și comunicație specială

Descrierea procesului de obținere a serviciului în cauză

- Pasul 1: Depunerea demersului cu anexarea copiilor actelor necesare**
Persoana delegată din cadrul întreprinderii se prezintă la sediul Inspectoratului național de securitate publică, mun. Chișinău, str. Doina 102 și depune demersul cu anexarea copiilor actelor necesare și dovezii de achitare a serviciului
- Pasul 2: Examinarea demersului, actelor, vehiculelor de încălzire**
- Pasul 3: Eliberarea permiselor speciale**

Inspectoratul național de securitate publică
politia.md
MAI MULTE

Categoriile serviciului
Conducerea unui automobil și transport

Tarifele și termenii prestării serviciului

Timp: 15 Zile calendaristice. La achitarea: 126 Mdl

V-a fost utilă informația de pe această pagină?

³⁵ <https://servicii.gov.md/ro/service/INSP32> // <https://servicii.gov.md/ro/service/008000024>

³⁶ <https://servicii.gov.md/ro/service/008000053>

³⁷ <https://actpermisiv.gov.md>

Guvernul Republicii Moldova

PORTALUL SERVICIILOR PUBLICE

SERVICII PRESTATORI SERVICII CUPS PLĂȚI ASISTENȚĂ

Documentele (actele) necesare

- Asigurarea obligatorie a mijlocului de transport
- Extras din ordinele de angajare ale personalului
- Delegare sau procura
Se depune de către solicitant - persoana juridică
- Copiile permiselor de conducere
- Demers
- Permis de armă
In original, copie
- Buletinul de identitate
- Certificat de înmatriculare a vehiculului
- Datele de identificare a unității de transport (pașaport tehnic, raport de inspectare tehnică)
Pentru vehiculele speciale de încasare și comunicație specială

Lista actelor normative

- HOTĂRÂRE Nr. 500 din 29-05-2018 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele generale de echipare a autovehiculelor cu regim prioritar de circulație și a autovehiculelor speciale
- Hotărârea Guvernului nr. 357/2009 Cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere
- Hotărârea Guvernului nr. 670 din 03-09-2020 cu privire la aprobarea Nomenclatorului integrat al serviciilor publice administrative și a Listei evenimentelor de viață asociate acestora
- Lege nr.160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător
- HOTĂRÂRE Nr. 635 din 29-06-2005 cu privire la Serviciul de Stat de Curieri Speciali
- Hotărârea Guvernului nr.896 din 27.10.2014 pentru aprobarea Nomenclatorului și tarifelor la serviciile prestate contra plată, precum și a Regulamentului cu privire la modul de formare și utilizare a mijloacelor speciale ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestuia

pagină?

Da Nu

This site is protected by reCAPTCHA and the Google Privacy Policy and Terms of Service apply.

Figura nr.4 SIA GEAP

Guvernul Republicii Moldova

A-J/A+ Română

Ghișeul Unic pentru gestionarea actelor permise emise de instituțiile publice din Republica Moldova

Acasă Acte Pe

Lista Actelor Permisive / 72 Permis special pentru conducătorii de autovehicule speciale de încasare și comunicație special

72 Permis special pentru conducătorii de autovehicule speciale de încasare și comunicație special

Document, emis în condițiile legii de autoritatea competentă, prin care se atestă dreptul titularului de a conduce autovehicule speciale de încasare și comunicație specială.

✓ Depune cererea

Documente însoțitoare

- Eliberare**
 - Ordinul de desemnare a persoanei responsabile din cadrul instituției, care nemijlocit răspunde de primirea, păstrarea și evidența permiselor speciale;
 - Documentul care confirmă faptul susținerii controlului tehnic de stat a mijlocului de transport;
 - Demersul instituției abilitate cu funcțiile de încasare sau de transportare a corespondenței speciale;
 - Copia permisului port armă;
 - Copia permisului de conducere;
 - Copia certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport;
 - Act care confirmă faptul că conducătorul automobilului special se află în funcția respectivă (extrasul din ordinul de numire în funcție);

Cadrul legal

- Hotărârea Guvernului Nr. 635 din 29.06.2005 cu privire la Serviciul de Stat de Curieri Speciali
- Lege Nr. 131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier
- Legea Nr. 160 din 22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător
- Legea nr. 185 din 21.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Ministerul Afacerilor Interne

Infoline:(022) 225-333

Website:www.mai.gov.md

Contacte adiționale >

Acte permise populare:

- 14 Autorizație de transport rutier in trafic internațional
- 15 Autorizație de transport rutier de persoane prin servicii regulate (internațional sau național – local, municipal, raional și internațional)
- 18 Certificat de urbanism informativ

Procesul de eliberare

1. Solicitantul (sau reprezentantul său legal) intră în sistem (Portalul electronic al serviciilor publice) personal sau cu ajutorul recepționarului de la ghișeu.

2. Solicitantul (sau reprezentantul său legal) îndeplinește cererea și încarcă documentele necesare, personal sau cu ajutorul recepționarului de la ghișeu.

3. În cazul când Solicitantul (sau reprezentantul său legal):

- a) depune cererea și documentele necesare cu ajutorul recepționarului de la ghișeu, recepționarul:
 - va primi și va înregistra corespunzător cererea de solicitare a permisului și va primi documentele prezentate de solicitant, și
 - va elibera imediat și necondiționat solicitantului certificatul constatator conform modelului indicat în anexa nr. 3 la Legea 180 din 22.07.2011, și
 - va expedia cazul (copiile electronice ale cererii și a documentelor prezentate) autorității emitente pentru revizuire.

Cererea poate fi returnată solicitantului doar în cazul când cererea nu conține informația necesară pentru identificarea solicitantului.

b) depune cererea și încarcă documentele personal direct în sistem, sistemul:

- va genera automat documentul în format electronic de confirmare a primirii cererii și documentelor („certificatul constatator”) și
- în mod automat va direcționa cererea și setul de documente autorității emitente.

4. Autoritatea emitentă (specialistul) deschide cazul, examinează cererea și documentele însoțitoare, verifică respectarea condițiilor. În cazul constatării lipsei documentelor/informației necesare prevăzute expres de legislație, autoritatea emitentă (specialistul) va sista termenul de examinare a cererii și va informa imediat despre acest fapt solicitantul cu specificarea și descrierea temeiului suspendării, termenului și acțiunilor de remediere pentru a iniția examinarea cererii.

5. În baza setului de documente complet specialistul examinează cazul și organizează examinările suplimentare pe interior pentru luarea deciziei de eliberare a permisului special.

6. Dacă eliberarea actului permisiv este acceptată, solicitantul (sau reprezentantul său legal) achită taxa stabilită prin serviciul M-pay sau la bancă.

7. Specialistul perfectează actul permisiv sau scrie o scrisoare de respingere, cu o justificare corespunzătoare în temeiul prevederilor legii, cu înștiințarea directă a solicitantului și doar în cazul în care solicitantul nu întrunește condițiile expres specificate în lege sau, după caz, nu demonstrează întrunirea acestor condiții în decursul suspendării termenului de examinare a solicitării, care se va examina și semna de directorul autorității emitente.

8. Când actul permisiv (scrisoarea) este gata, solicitantul (sau reprezentantul său legal) primește o notificare electronică, descarcă actul permisiv și confirmă recepționarea documentului.

9. În cazul când actul permisiv se eliberează pe hârtie (la solicitare sau conform cerințelor autorității emitente), recepționarul tipărește actul permisiv, îl livrează solicitantului (sau reprezentantului său legal) și confirmă recepționarea.

Perioada de valabilitate

1 an

Taxa

126 MDL

Durata de prestare

10 zile lucrătoare din momentul depunerii demersului

- Atât Legea nr.160/2011 (făcând referire la permisul special pentru automobilele de încasare și de comunicație specială, ca act permisiv), cât și HG nr.896/2014 în privința actelor prevăzute în pct.3 subpct.2 din Instrucțiune, stipulează ca modalitate de recepționare, prelucrare a cererilor, eliberare a actelor permise principiul ghișeului unic.

În acest sens, în conformitate cu prevederile **art.5 lit.i) din Legea nr.160/2011, autoritățile emitente**, în cooperare cu alte autorități cu funcții publice, **sunt obligate să instituie, să gestioneze și să mențină funcționalitatea ghișeelor unice necesare pentru eliberarea actelor permise, conform cadrului normativ privind ghișeul unic**.

Complementar, și **HG nr.896/2014**, invocată ca temei de aprobare a Ordinului nr.63/2015, precizează că **actele permise și alte certificate eliberate conform nomenclatoarelor aprobate prin legi și prin prezenta hotărâre se vor elibera prin intermediul ghișeului unic**, conform cadrului normativ existent, inclusiv, după caz, în inspectoratele de poliție teritoriale. Locul amplasării ghișeului unic se stabilește prin ordinul ministrului afacerilor interne³⁸.

Potrivit informațiilor oferite în cadrul discuțiilor verbale de persoane responsabile de eliberarea actelor permise reglementate prin Ordinul IGP nr.63/2015 din cadrul INSP, **cererile solicitanților de acte permise se recepționează la sediul INSP în birourile de serviciu ale angajaților subdiviziunii** care le prelucrează și care este responsabilă de eliberarea acestor acte.

Mai mult, **acestea nu sunt înregistrate la momentul depunerii într-un registru special, iar solicitantul nu primește confirmarea depunerii cererii, cu data depunerii și un număr de ordine a acesteia**. Ulterior, acestea sunt introduse în Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, unde cererea primește număr de ordine și dată. Momentul exact de înregistrare a cererilor rămâne, totuși, incert, fapt ce poate determina riscuri de corupție și abuzuri din partea factorilor responsabili din cadrul INSP. Numai după aceste acțiuni, informația este introdusă într-un registru manual care conține informații relevante privind depunerea cererii, veridicitatea acestor informații fiind dificil de evaluat.

De menționat că, potrivit Registrului ținut de Secția "Inspectoratul auto de stat" din cadrul Direcției Patrulare a INSP, subdiviziunea prelucrează lunar peste 1000 de cereri, doar în luna iulie a anului 2022 fiind examinate peste 1200 de solicitări de

³⁸ Pct.9 din Regulamentul cu privire la modul de formare și utilizare a mijloacelor speciale ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea acestuia, Anexa nr.2 la HG nr.896/27.10.2014

eliberare de acte, inclusiv permise speciale pentru automobilele de încălzire și de comunicație specială.

În acest context, poate fi remarcat faptul nerespectării inclusiv a **art.4² (alin.4) din Legea nr.160/2011**, care stipulează că Registrul cererilor și actelor permise (în format electronic sau pe suport de hârtie) este constituit și gestionat astfel încât să conțină un sistem eficient de identificare și trasabilitate a fiecărei cereri și a fiecărui dosar în parte, cu posibilitatea de identificare a etapei procedurale la care se află examinarea cererii și a statutului actual al actului permisiv. În scopul dezvoltării sistemului de identificare unică și de trasabilitate, autoritatea emitentă, la înregistrare, acordă cererii, precum și dosarului aferent, un cod unic care va înlocui denumirea completă a dosarului și a cererii în cauză și va facilita identificarea acestora.

Exemple de "acte permise" eliberate de INSP în conformitate cu prevederile Ordinului IGP nr.63/2015 (a se vedea figura nr.5 și figura nr.6).

Figura nr.5

INSPECTORATUL GENERAL AL POLIȚIEI
INSPECTORATUL NAȚIONAL DE SECURITATE PUBLICĂ

MD-2059, mun. Chișinău, str. Doina, 102, tel. (373-22) 223-059, (373-22) 255-481, fax. (373-22) 466-684,
e-mail: insp@igp.gov.md, www.poltia.md, c/f 1013601000509, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat

CU [redacted]
CCR [redacted]
02.01. [redacted]

Eliberat 08.08.2022

IDNP [redacted]
CHIȘINĂU [redacted]
[redacted]
tund reprezentant prin procura NR [redacted]
din [redacted] al persoanei fizice [redacted]
[redacted]

Vă comunicăm, că reutilizarea vehiculului de model [redacted] cu n/i [redacted] cu instalarea utilajului de gaz lichefiat în sistemul de alimentare, se permite numai în condițiile unei întreprinderi specializate și autorizate în conformitate cu legislația.

După reutilizare mijlocul de transport este necesar să-l prezentați în mod obligatoriu la Inspectoratul de poliție după locul de evidență, pentru examinarea tehnică, urmând prezentarea actelor respective la SÎT și CCA, pentru efectuarea modificărilor solicitate în datele de evidență ale acestuia.

Șef Direcție [redacted]

Termenul de prescripție 90 zile

Figura nr.6

INSPECTORATUL GENERAL AL POLIȚIEI
INSPECTORATUL NAȚIONAL DE SECURITATE PUBLICĂ

MD-2059, mun. Chișinău, str. Doina, 102, tel. (373-22) 223-059, (373-22) 255-481, fax (373-22) 466-684,
e-mail: insp@igp.gov.md, www.politia.md, c/f 1013601000509, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat

SOCIETATEA CU RĂSPUNDERE
LIMITATĂ

Eliberat 08.08.2022

CC
02.

"SOCIETATEA CU RĂSPUNDERE
LIMITATĂ

Vă comunicăm, că se permite amplasarea publicității pe automobilul de model _____
_____ cu n.î. _____ cu conținutul CONFORM ANEXEI.

Șef Direcție

Termenul de prescripție 12 luni

„ATENȚIE! Date cu caracter personal prelucrate în conformitate cu prevederile Legii Nr. 133 din 8 iulie 2011”

În aceeași ordine de idei, în cazul documentelor prevăzute în pct.3 subpct.2 lit.a) din Instrucțiune (la reutilizarea, reconstruirea, reparația capitală a vehiculelor), persoanele responsabile din cadrul INSP efectuează inspecția și emit **concluzia cu privire la corespunderea stării tehnice** ale acestor lucrări cu cerințele securității circulației rutiere.

La analiza fișei de post a funcției de execuție din cadrul Secției ”Inspectoratul auto de stat” a Direcției poliției de patrulare se constată că scopul general al funcției este de a organiza, supraveghea și monitoriza **controlul stării tehnice a vehiculelor**, cât și calității lucrărilor din domeniile de exploatare, întreținere, reparație, inspecție tehnică periodică, asigurarea implementării politicilor și procedurilor moderne de activitate în domeniul supravegheerii tehnice, respectării de către autoritățile publice, persoanele fizice și juridice a normelor legale din domeniul siguranței traficului rutier.

Ca și sarcini de bază ale funcției, această funcție deține competența de a realiza **inspectarea vehiculelor reutilate, reconstruite, supuse reparației capitale și construite în mod individual, cu întocmirea concluziei privind corespunderea stării tehnice a acestora** cerințelor securității circulației rutiere.

În același timp, la nivelul cerințelor pentru funcția în cauză (studii, experiență profesională, cunoștințe) **nu sunt indicate anumite exigențe sub aspectul cunoștințelor tehnice ale vehiculelor**, fiind specificate doar cerințe privind studiile în domeniul drept; protecție, pază și securitate; securitatea frontierei; militarie.

Prin urmare, rămâne incertă modalitatea de efectuare a inspecțiilor vehiculelor reutilate, reconstruite, etc., ca temei de eliberare a actului permisiv și emiterea concluziei privind corespunderea stării tehnice a vehiculelor de către persoane față de care nu sunt instituite cerințe privind studiile sau pregătirea specializată în acest sens.

Totodată, conducătorii auto care efectuează astfel de lucrări asupra vehiculelor pe care le dețin în proprietate pot fi sancționați pentru lipsa unei coordonări privind corespunderea stării tehnice cu factorii de decizie din cadrul INSP.

Exemplu în acest sens servesc datele anchetei de serviciu desfășurate în privința unor pretinse abateri disciplinare admise de către unii salariați ai INSP în luna februarie 2022. În cadrul anchetei respective s-au examinat acțiunile unor **agenți de patrulare care au sancționat un conducător auto pentru reutilizarea vehiculului (schimbare a motorului cu o capacitate cilindrică mai mare) în lipsa "autorizației de rigoare" în temeiul art.228 alin.(1) Cod Contravențional, vehiculul fiind reținut la parcare pe teritoriul inspectoratului de poliție teritorial.**

Suplimentar deficiențelor sus-analizate și expuse a procedurii de obținere a "autorizației" pentru reutilizarea vehiculului (calificată ca act permisiv prin Ordinul IGP nr.63/2015), în lipsa căreia conducătorii auto poartă răspundere contravențională, merită atrasă încă o dată atenția asupra **riscului de corupție și de depășire a atribuțiilor de serviciu sub două aspecte:**

- în primul rând sancțiunile prevăzute în art.228 Cod Contravențional pentru încălcarea regulilor de exploatare a vehiculelor sunt legiferate sub formă de unități convenționale și puncte de penalizare (în speță - de la 9 la 12 unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare), conducătorului din speță fiindu-i reținut automobilul;
- complementar, în cadrul desfășurării anchetei de serviciu, acțiunile agenților publici respectivi au fost justificate, fiind constatate încălcări ale prevederilor legale în vigoare prin stoparea și ridicarea mijlocului de transport, totuși, având în vedere că "acțiunile acestora au fost îndreptate la asigurarea și menținerea securității circulației rutiere și ordinii publice", aceștia nu au fost sancționați disciplinar, ceea ce demonstrează încă o dată că procedura de examinare a abaterilor disciplinare este una vicioasă, situație analizată în prezentul Raport la compartimentul "Analiza incidentelor de integritate și a abaterilor disciplinare".

De asemenea, este relevant că asupra necorespunderii Ordinului IGP nr.63/2015 cu legile speciale din domeniu s-a atras atenția la evaluarea riscurilor de corupție în cadrul INSP desfășurată de către CNA în perioada anilor 2016-2017, problema, însă, rămânând actuală.

Nereguli în privința procedurii de eliberare au fost sesizate inclusiv de către unii cetățeni, prin petiții adresate autorității emitente, precum și altor organe.

Analiza unei petiții repetate privind legalitatea Ordinului IGP nr.63/2015

Agentul economic X, activând în sfera prestării serviciilor poștale a înaintat petiții repetate privind interpretarea obligației legale de marcarea a autovehiculelor de serviciu cu un semn distinctiv care să asigure identificarea furnizorului în cauză.

Astfel, petiționarul a invocat faptul că conform prevederilor **Legii comunicațiilor poștale** *orice furnizor de servicii poștale care operează o rețea poștală are obligația să marcheze toate instalațiile fizice care fac parte din rețeaua respectivă, inclusiv punctele de acces, cu un semn distinctiv care să asigure identificarea furnizorului în cauză.*

Petiționarul, de asemenea, invocă dispozițiile **HG nr.1457/30.12.2016**, care *obligă furnizorul de servicii poștale să marcheze toate instalațiile fizice, inclusiv mijloacele de transport.*

În petiție se ridică problema dacă obligația legală a furnizorului de servicii poștale de a marca cu semne distinctive mijloacele de transport poate fi apreciată ca publicitate și dacă această marcarea este condiționată de obținerea unor acte permissive de la organele care exercită funcția de control asupra securității circulației.

În răspunsul la petiția prenotată, persoanele responsabile din cadrul INSP menționează că situația în cauză este reglementată de:

- **Legea nr.1227/27.06.97 cu privire la publicitate;**
- **HG nr.670/2020 cu privire la aprobarea Nomenclatorului integrat al serviciilor publice administrative și a Listei evenimentelor de viață asociate acestora;**
- **Ordinul IGP nr.63/2015 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind ordinea de eliberare a actelor permissive de către Direcția supraveghere transport și circulație rutieră a INSP.**

În același context, INSP indică necesitatea de a obține actul permisiv privind modul de plasare a publicității pe mijloacele de transport de la Direcția poliție patrulare a Inspectoratului în conformitate cu dispozițiile Ordinului nr.63/2015, iar cererea urmează a fi depusă la sediul Secției "Inspectoratul Auto de Stat" a Direcției poliției de patrulare a INSP, confirmând, astfel, aplicabilitatea unui act normativ departamental care nu corespunde cerințelor legale în vigoare.

Recomandări:

1. Abrogarea Ordinului IGP nr.63/10.04.2015 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind ordinea de eliberare a actelor permise de către Direcția supraveghere transport și circulație rutieră a INSP.
2. Elaborarea și aprobarea, prin act departamental, a procedurii de eliberare a permisului special pentru automobilele de încălzire și de comunicație specială conform exigențelor Legii nr.160/22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și ale Legii nr.161/22.07.2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător .
3. Elaborarea și aprobarea, prin act departamental, a procedurii de prestare a serviciilor publice prevăzute actualmente la pct.3 subpct.2 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul nr.63/2015, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind categoria respectivă de documente.
4. Ajustarea informațiilor și cerințelor depunerii cererilor, documentelor necesare, precum și termenul de examinare a cererilor în Portalul serviciilor publice și SIA GEAP.
5. Asigurarea înregistrării cererilor într-un Registru special la momentul depunerii acestora și eliberarea confirmării recepționării (dată, număr de înregistrare, etc.).
6. Asigurarea deținerii competenței necesare de către agenții publici responsabili de prestarea serviciilor publice prestate, îndeosebi în domenii specifice, inclusiv sub aspectul verificării corespunderii stării tehnice a vehiculelor.

IV. DESCRIEREA RISCURILOR

Matricea probabilității și impactului riscurilor de corupție

Riscurile de corupție identificate au fost evaluate în funcție de nivelul pericolului pe care-l reprezintă pentru societate și pentru entitatea publică, fiind expuse în matricea probabilității de materializare și a eventualului impact, prin aplicarea metodei „scala calitativă”.

IMPACT ÎNALT	Riscul aditerii în activitate a influenței necorespunzătoare	Riscul depășirii atribuțiilor de serviciu / Riscul abuzului de serviciu	Riscul coruperii pasive Fals în acte publice
IMPACT MEDIU		Riscul favoritismului Riscul neglijenței în serviciu	
IMPACT SCĂZUT			
	PROBABILITATE MICĂ	PROBABILITATE MEDIE	PROBABILITATE ÎNALTĂ

V. RECOMANDĂRI

5.1. Recomandări în vederea asigurării și consolidării climatului de integritate instituțională

1. Elaborarea și înaintarea spre aprobare a modificărilor la HG nr.409/2017 privind modalitatea și condițiile de examinare a abaterilor disciplinare și desfășurare a anchetelor de serviciu de către o structură/subdiviziune independentă din cadrul entității, care ar asigura o cercetare obiectivă și proporțională a faptelor care constituie încălcări ale disciplinei muncii.
2. Elaborarea și înaintarea propunerilor de modificare a Legii nr.320/27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și a cadrului normativ conex privind numirea în funcție a șefului și șefilor adjuncți ai INSP conform cerințelor legale pentru categoria de funcții publice cu statut special, precum și legiferarea cerințelor și criteriilor de eligibilitate pentru funcția de șef și șef adjunct a INSP și a mandatului acestora.
3. Elaborarea și aprobarea modificărilor la **Ordinul IGP nr.288/13.10.2020** cu privire la punerea în aplicare a unor prevederi din HG nr.460/2017 "Pentru punerea în aplicare prevederilor Legii nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerul Afacerilor Interne"; **Ordinul INSP nr.16/14.02.2022** cu privire la constituirea Comisiei de concurs pentru ocuparea funcțiilor polițienești vacante din cadrul Inspectoratului național de securitate publică și **Ordinul MAI nr.351/05.08.2020** cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică din subordinea IGP în vederea excluderii conflictului de norme privind statutul de angajat și a clarificării categoriilor de funcții care pot fi ocupate prin modalitățile prevăzute de Legea nr.288/2016 de către INSP.
4. Elaborarea și aprobarea actului administrativ privind desemnarea structurii/subdiviziunii responsabile de examinarea abaterilor disciplinare, desfășurarea anchetelor de serviciu ale funcționarilor publici cu statut special INSP (independente de activitatea persoanelor cercetate).
5. Elaborarea și aprobarea Regulamentului de activitate a structurii/subdiviziunii în cauză, prin care s-ar reglementa expres: 1) constituirea, componența (după caz), mandatul și competența structurii/subdiviziunii; 2) atribuțiile, drepturile și responsabilitățile acesteia; 3) modul de sesizare; 4) cercetarea faptelor sesizate ca abateri disciplinare; 5) aplicarea și contestarea sancțiunii disciplinare; 6) instituirea răspunderii persoanelor împuternicite să examineze abateri disciplinare pentru netransmiterea materialelor organelor competente în cazul în care se constată indici că a fost săvârșită o contravenție sau o infracțiune. Aducerea la cunoștință a întregului efectiv cu actul dat.

6. Includerea, în fișele de post ale persoanelor desemnate responsabile, a sarcinilor și atribuțiilor de desfășurare a anchetelor de serviciu și propunerea sancțiunilor disciplinare.
7. Elaborarea paginii web a INSP, sau o extensie separată și complexă a paginii web a IGP, care să aparțină INSP și care să corespundă cerințelor HG nr.188/03.04.2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet.
8. Publicarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea INSP din subordinea IGP, aprobat prin Ordinul MAI nr.351/05.08.2020, precum și alte acte normative departamentale aferente activității INSP.
9. Implementarea unor măsuri suplimentare în vederea consolidării și promovării sistemului de sesizare a INSP, inclusiv condițiile de formă a materialelor probante, asigurării transparenței, informării publicului cu privire la modalitățile de depunere a sesizărilor și condițiile de formă ale documentelor:
 - Plasarea pe pagina web a informațiilor privind toate modalitățile de depunere a petițiilor/cererilor/sesizărilor, precum și elaborarea unor formulare de cereri, petiții, îndeosebi pentru petițiile depuse în format electronic;
 - Publicarea pe pagina web a informațiilor privind domeniile de competență, structura INSP și alte informații relevante.
10. Includerea în planul anual al activității de audit intern și asigurarea efectuării misiunilor de audit intern al proceselor operaționale vulnerabile ale INSP, inclusiv în baza criteriilor și riscurilor care au condus la implicarea agenților publici în manifestări de corupție.
11. Aprobarea, prin act normativ departamental a Regulamentului cu privire la stabilirea regulilor de organizare și desfășurare a concursului public în cadrul INSP, și a Regulamentului de activitate a Comisiei de concurs din cadrul INSP.
12. Publicarea ordinelor prenotate pe pagina web oficială a INSP, precum și a Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului național de securitate publică din subordinea IGP.
13. Publicarea completă și deplină a anunțurilor privind funcțiile publice cu statut special vacante și temporar vacante, conform cerințelor legale și Ordinului MAI nr.646/09.10.2019 cu privire la aprobarea Manualului unic de management al resurselor umane.
14. Delimitarea clară în conținutul anunțurilor între funcțiile publice cu statut special care pot fi ocupate prin concurs și cele care pot fi ocupate la cerere, în temeiul Ordinului MAI nr.241/22.05.2020 cu privire la punerea în aplicare a prevederilor art.15 alin.(5) din Legea nr.288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

- 15.Elaborarea și aprobarea, prin act normativ departamental, a normelor specifice domeniului de activitate al INSP sub aspectul reglementării mecanismului de identificare, declarare și tratare a conflictelor de interese.
- 16.Instruirea personalului, referitor la declararea conflictului de interese, inclusiv despre sancțiunile prevăzute de legislație.
- 17.Publicarea pe pagina oficială web a INSP a Registrelor de evidență a cadourilor.

5.2. Recomandări în vederea diminuării/eliminării incidentelor de integritate și abaterilor disciplinare

- 18.Asigurarea rotației personalului care efectuează activități în echipe, respectiv schimbarea zonelor de patrulare, inclusiv ducerea evidenței angajaților implicați în manifestări de corupție sau care au comis abateri de la normele de etică și integritate.
- 19.Elaborarea și aprobarea actului normativ departamental de aprobare a politicii funcțiilor sensibile, regulilor privind inventarierea și gestiunea funcțiilor sensibile, inventarului acestor funcții, precum și planului de gestiune a acestora.
- 20.Intensificarea activității de educație a personalului în domeniul integrității (inclusiv în mod obligatoriu în Planurile de pregătire continuă a unor teme referitoare la legislația incidentă acestui domeniu).
- 21.Efectuarea controlului curent/inopinat și ex-post al activității polițiștilor rutieri, inclusiv al documentelor pe care aceștia le întocmesc cu utilizarea instrumentelor statistice în activitatea de control, în scopul evidențierii diferențelor atipice între diverse echipaje de poliție rutieră, luând în considerare elemente precum dispunerea în teren, repartizarea în schimburi, modul de lucru concret al membrilor echipajului, numărul de participanți la trafic opriți și sancționați, tipul sancțiunilor aplicate, etc.
22. Efectuarea de verificări interne asupra modului de completare și evidență/gestionare a proceselor verbale de constatare a contravențiilor, precum și luarea măsurilor față de agenții publici care întocmesc greșit aceste documente.
- 23.Verificarea sistematică a modului de utilizare a echipamentelor de tip radar.
- 24.Asigurarea și operaționalizarea bodycam-urilor pentru fiecare agent constator atribuit în echipe pe trasee de patrulare, precum și instituirea obligativității utilizării în modul „pornit” a înregistratoarelor audiovideo portabile Body Camera ori de câte ori lucrătorii de poliție rutieră interacționează cu orice participant la trafic.
- 25.Elaborarea actului normativ departamental privind reglementarea răspunderii agenților publici din cadrul INSP în cazul pagubelor materiale pricinuite și recuperarea prejudiciilor produse prin acțiuni ilicite, cu includerea clauzei respective în actele de angajare și aducerea la cunoștință agenților publici privind răspunderea pe care o poartă.

5.3. *Recomandări privind procedura de eliberare a actelor permise și de prestare a serviciilor publice*

26. Abrogarea Ordinului IGP nr.63/10.04.2015 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind ordinea de eliberare a actelor permise de către Direcția supraveghere transport și circulație rutieră a INSP.
27. Elaborarea și aprobarea, prin act departamental, a procedurii de eliberare a permisului special pentru automobilele de încălzire și de comunicație specială conform exigențelor Legii nr.160/22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și ale Legii nr.161/22.07.2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător .
28. Elaborarea și aprobarea, prin act departamental, a procedurii de prestare a serviciilor publice prevăzute actualmente la pct.3 subpct.2 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul nr.63/2015, în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind categoria respectivă de documente.
29. Ajustarea informațiilor și cerințelor depunerii cererilor, documentelor necesare, precum și termenul de examinare a cererilor în Portalul serviciilor publice și SIA GEAP.
30. Asigurarea înregistrării cererilor într-un Registru special la momentul depunerii acestora și eliberarea confirmării recepționării (dată, număr de înregistrare, etc.).
31. Asigurarea deținerii competenței necesare de către agenții publici responsabili de prestarea serviciilor publice prestate, îndeosebi în domenii specifice, inclusiv sub aspectul verificării corespunderii stării tehnice a vehiculelor.